

Ret ind:

Kommuner giver kapitalforvaltere grønt ultimatum.

nyheder side 3

Kvantitative mål

udvander inklusionen i skolerne.

nyheder side 4

Byer skal være sunde

og have plads til liv, mener stjernearkitekten Jan Gehl.

interview side 15-17

kommunen

politik fra rødderne mandag den 25. april 2016 · nr. 11 · 59. årgang

ILLUSTRATION: FLEMMING DUPONT

Forskere: Fonde kan blive et demokratisk problem

milliarder

Af Susanne Sayers
susanne@kommunen.dk

De kommunale kasser er under pres, og det kan give de danske fonde og filantropiske foreninger for stor indflydelse, når vigtige opgaver skal løses.

Det mener flere forskere, som opfordrer til at kræve loven ændret, så det bliver muligt at få et overblik over, hvad fondene donerer til.

Professor Thomas P. Boje fra RUC er blandt andet bekymret for, om stat og kommuner gradvis overlader mere af det, vi har vænnet os til at se som offentlige kerneområder, til fondene.

- Der er opgaver, som vi har besluttet ikke skal være afhængige af, hvad stærke velgørere har lyst til at støtte, siger han og tilføjer, at det kan ændre sig, hvis politikerne har i baghovedet, at 'det ordner fondene nok'.

Peter Duelund, som er lektor i moderne kultur ved Københavns Universitet samt leder af Nordisk Kultur Institut, mener, at den stigende brug af fondene nærmer sig det, han i en artikel i magasinet kulturledelse.dk kalder en 'problematiske top-down-tilstand, hvor en lille økonomisk elite i fondene sammen med en politisk elite finansierer, igangsætter og promoverer de toneangivende kulturaktiviteter, uden at der er en offentlig diskussion om-

kring de beslutninger, der træffes bag lukkede døre i fondsbestyrelserne eller via politiske aftalekontrakter'.

Større gennemsigtighed

CBS-professor Anker Brink Lund, som netop har afsluttet den hidtil største kortlægning af fondenes betydning herhjemme, mener, at bekymringen er overdrevet, og at Danmark har grund til at være glad for fondene.

- Men netop fordi janteloven vejer lige så tungt som fondslovene, er det klogt, at flere danske fonde nu tilstræber større gennemsigtighed i donationsprocesserne.

De fonde, som *Kommunen* har talt med, er enige i, at fondene skal være bevidste om deres magt. Danmarks største filantropiske forening, Realdania, understreger, at den gør meget for at være gennemsigtig og evaluere.

- Vi vil også i øjenhøjde med vores samarbejdspartnere opfattes som nogle, der opfører os ordentligt, siger administrerende direktør Jesper Nygård.

Han advarer mod, at kommunerne og staten trækker sig tilbage og overlader mere til fondene.

- Vi er ikke valgt demokratisk. Det er vigtigt, at det er politikerne, som sætter en retning, siger han.

» Læs tema side 3-7

Bliv forsikret blandt ligesindede.

Det gode selskab

GF Region & Kommune

Skovbakken 1-3 · 5260 Odense S
Tlf. 66 15 03 98 · gf-kommunal.dk

GF Region & Kommune er en forsikringsklub specielt for ansatte ved region og kommune. Klubben er en del af GF Forsikring, og hos os får du forsikring for alle pengene. Ring 66 15 03 98 eller kig ind på www.gf-kommunal.dk

KL-direktør i offensiven

I et stort interview med Politiken udpenslede KL's administrerende direktør, Kristian Wendelboe, hvordan det kommunale landskab ser ud her kort før økonomiforhandlingerne med regeringen. Wendelboe lagde op til, at kommunerne selv skal have lov til at planlægge deres budgetter, at der skal gøres op med sanktioner i budgetloven, og at regeringen sådan set ikke har flertal for sin politik. Men mest bemærkelsesværdigt var det måske, at interviewet ikke var med KL-formand Martin Damm (V), men derimod Kristian Wendelboe, der, som Politiken skrev: 'for første gang tager bladet fra munden om kommunernes økonomiske situation'.

Tættere på budgetgrænsen

Danmarks Statistik har offentliggjort de årlige kommunale regnskabstal, som viste, at både kommuner og regioner fortsat holder sig indenfor budgetterne. Kommunerne brugte samlet set 1,6 milliard kroner mindre end budgetteret på service i 2015. Og det er det tætteste på budgetgrænsen, de har været, siden indførelsen af udgiftslofter i 2011. Faktisk har kommunerne overskredet deres anlægsbudgetter med en milliard kroner sidste år, hvilket får social- og indenrigsminister Karen Ellemann (V) til at sige, at der skal gøres en særlig indsats på det område fremadrettet.

“Det er et frygteligt signal, man sender til vælgerne, når man »live« fra salen kan se politikere sidde med deres mobil eller laptop. Man fortæller vælgerne, at det her er så hamrende ligegyldigt, og at det kun handler om mig selv. Sådan sidder folk også til udvalgsmøder og til vores egne gruppemøder.”

MF Henning Hyllested (EL) til Berlingske om folketingsmedlemmers brug af sociale medier

DF: Ingen skattelettelser før valg

Dansk Folkeparti kommer ikke til at levere stemmer til skattelettelser hverken til efteråret eller i resten af denne valgperiode. Så klar er udmeldingen fra partiets formand Kristian Thulesen Dahl, efter et notat fra Finansministeriet tirsdag slog fast, at flygtningetilstrømningen vil øge de offentlige udgifter med 6,4 milliarder frem til 2020. De penge, der er til rådighed, bør derfor bruges på velfærd - ikke skattelettelser, påpeger Kristian Thulesen Dahl. Løftet om skattelettelser er ellers en central del af Lars Løkke Rasmussens regeringsgrundlag og et stort politisk ønske i resten af blå blok. Derfor håber både Venstre og Liberal Alliance da også,

Hillary Clinton vandt tirsdag det demokratiske primærvalg i sin hjemstat New York. Republikanerne valgte samme sted at pege på Donald Trump som deres favorit.

Foto: Polfoto/Kathy Willens

at reformer vil få DF på andre tanker. Her har Kristian Thulesen Dahl lagt op til forhandlinger om at sende flygtninge og migranter ud af landet. Læs en analyse af regeringens regnestykke side 7.

Danmark i krig igen

Tirsdag vedtog samtlige partier i Folketinget undtagen Enhedslisten, SF og Alternativet, at dansk militær skal sættes ind i kampen mod Islamisk Stat i Syrien og Irak. Det danske bidrag vil bestå af fire F16-kampfly, et transportfly og cirka 400 soldater.

Steen Hasselriis
@steenhaselriis

Valg vindes ved antal stemmer - ikke antal hektar #dkpol

Datanedbrud på Nordfyn

Et yderst uheldigt datanedbrud har ramt 3800 elever og lærere i Nordfyns Kommune. De lokale skoler har et fælles drev til at gemme dokumenter og data på, og da en af kommunens servere brød sammen i starten af april, ser det ud til, at alle de gemte data nu er gået tabt, skriver Fyens Stiftstidende. Der var ingen back-up-funktion på serveren, og især elevernes noter og lærernes undervisningsmateriale kan nu vise sig at blive en

mangelvare i den kommende eksamensperiode. Kommunen håber dog fortsat, at noget af det kan genskabes.

Ny naturpakke

252 naturplaner og 1,8 milliard danske kroner er i grove træk, hvad regeringen har planer om at tilføre de danske Natura 2000-områder med sin nye naturpakke, skriver Ritzau. Natura 2000-områderne udgør dog kun otte procent af Danmarks landareal, hvilket er den laveste andel i EU, og derfor virker de fleste organisationer også til at være mest interesseret i, hvad regeringen vil gøre med den natur, der ikke indgår i Natura 2000. Samtidig har miljø- og fødevarerministeren lovet indrømmelser til De Konservative i naturpakken oven på vedtagelsen af den omdiskuterede landbrugspakke i februar.

Kommuner sparer på ældrepleje

Trods en milliard til værdig ældrepleje ser 29 ud af landets 98 kommuner i år ud til at bruge færre penge per borger på området. Det viser en opgørelse, som Analytik.dk har lavet for Ældre Sagen. Antallet af ældre borgere stiger nemlig en del i disse år, mens udgifterne altså ikke i alle kommuner følger med. Var det ikke for værdighedsmilliarden, ville 47 kommuner spare penge på området, hvor det dog også skal siges der effektiviseres en del.

Kommuner presser på for fossilfri investeringer

Københavns Kommune har opfundet en løsningsmodel, der vil stoppe deres investeringer i sorte energiselskaber. Retter deres kapitalforvaltere ikke ind, tager kommunen selv over - andre kommuner håber, det vil sætte skub i markedet.

◉ fremskridt

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Take it or leave it. Økonomiudvalget i Københavns Kommune har stemt for et forslag, der sætter hårdt mod hårdt overfor de kapitalforvaltere, der håndterer kommunens 1,4 milliard kroner investeret i aktier. Enten skal de levere et investeringstilbud, der udelukker producenter af fossile brændsler, eller også skal de pakke deres investeringer ud, så kommunen selv kan gå ind og fravælge selskaberne.

- Vi er blevet enige om at pakke alle vores investeringsforeninger op, så vi så at sige kan tage de fossile selskaber ud, fortæller medlem af økonomiudvalget Lars Weiss (S).

Som *Kommunen* skrev i december, ønsker flere kommuner at fravælge deres investeringer i selskaber, der producerer fossile brændsler som olie, kul og gas. Men det har endnu ikke været muligt i praksis, da man som kommune kun må handle aktier gennem en investeringsforening, og bankerne kan endnu ikke tilbyde fossilfri investeringsforeninger.

Da Københavns Kommune dog også har sin egen investeringsforening, kan de imidlertid bede deres kapitalforvaltere Maj Invest, Jyske, Danske Capital og Nordea om at udpakke deres investeringer og så selv vælge de sorte selskaber fra. Alternativt er

» Fortsættes på næste side

Olie- og kulselskaber skal ikke længere kunne polstre sig med investeringer fra københavnske borgere. Heller ikke, hvis de har adresse i Nordsøen som Mærsk platform Halfdan her på billedet.

Foto: Claus Bonnerup/Polfoto

leder

Fonde giver bedst med aktivt modspil

Den danske fondsverden er unik. Vi kan takke de såkaldte erhvervsdrivende fonde for flere hundredtusinde arbejdspladser, for det er ikke mindst på grund af deres fundatser, at virksomheder som Novo, Lundbeck, Velux, Carlsberg og mange, mange flere stadig har hovedsæde i Danmark.

Vi kan samtidig takke dem og den frodige underskov af fonde, legater, stiftelser og filantropiske foreninger for donationer i milliardklassen hvert år. Mange ildsjæle rundt om i Danmark har set deres drømme gå i opfyldelse, fordi en fond er trådt hjælpende til; mange kommuner har i dag kulturattraktioner af høj kvalitet takket være fondene.

Fondene er en succeshistorie, men både fonde og forskere understreger, at fondenes gaver til det offentlige bliver bedst, når politikerne aktivt giver modspil.

Det er let at blive benøvet, når en rig fond vil give en gave, selvom der er dele af projektet, man ikke bryder sig om. Det kan være svært at forklare borgerne, hvorfor man tøver med at tage imod et nyt operahus lige overfor Amalienborg, en udvidelse af biblioteket, et kunstmuseum - ofte projekter, som kommunerne selv har ønsket.

Fondene ønsker at sætte aftryk. Det ligger i selve deres DNA, at de skal give til bestemte områder. Der ligger til gengæld hverken et

"Det er skidt, hvis den store og nyttige muskel i civilsamfundet, som fondene er, smelter sammen med en politisk elite og springer det besværlige led med borgernes involvering over."

ønske eller en praksis om nogen særlig armslængde hos de fleste fonde. Mange af fondene er tværtimod meget aktive i projekterne - så aktive, at Altinget forleden kunne offentliggøre en undersøgelse, der viste, at 67 procent af de landsdækkende foreninger havde ændret projekter for at imødekomme en fond. 20 procent af dem fandt, at det havde forringet projektet, og i Ældre Sagen mente en frivilligchef, at fondene skulle lade være at blande sig så meget i projekterne.

Imidlertid er det kun godt, at en fond kan blande sig, hvis den kan yde kompetent rådgivning eller sidder inde med vigtige erfaringer fra andre projekter. Både fond og kommune har en interesse i, at et projekt er levedygtigt

også på længere sigt. Men det er til gengæld vigtigt, at mødet mellem giver og modtager foregår i åbenhed og gensidig tillid og med en fornemmelse af, at man ikke står med hatten i hånden og bare skal sige ja.

Det er i dag umuligt at få et overblik over, hvor meget fondene støtter med. Et kvalificeret skøn er otte milliarder kroner om året, men de almennyttige fonde bestemmer selv, i hvilket omfang de vil offentliggøre donationerne til blandt andet kultur. Derfor er det reelt umuligt at få overblik over, i hvor høj grad fondenes aktive medvirken former kulturpolitikken i Danmark. Og det er umuligt at vide, hvor meget der aftales udenom borgerne.

Her ville den øgede åbenhed og gennemsigtighed, som flere forskere efterlyser, uden tvivl være en væsentlig hjælp. Den ville kunne gøre det tydeligt, hvis der er et problem med eller en skævhed i uddelingene.

Det er skidt, hvis den store og nyttige muskel i civilsamfundet, som fondene er, smelter sammen med en politisk elite og springer det besværlige led med borgerne over.

Det er vigtigt, at fondene kan støtte projekter, som giver mening for borgerne og ikke blot er prestigeprojekter. Eller sagt på en anden måde: Det er vigtigt, at politikerne sammen med borgerne udstikker rammerne for nogle ønsker, som fondene derefter kan

tage stilling til. Der er en fare for, at det modsatte sker: At politikerne begynder at indrette ønskerne og politikken efter, hvad der lettest kan opnås fondspenge til.

Det andet potentielle problem, som forskerne peger på, er, at kommunerne vælger at holde igen med penge til sociale projekter, kultur og miljøprojekter i sikker overbevisning om, at det skal fondene da nok klare.

Det er for det første ikke sikkert, at det vil være tilfældet. For det andet har fondene som før nævnt ganske klare dagsordener. Og læner politikerne sig tilbage og overlader, hvad der burde være kommunale kerneopgaver til fondene, vil det være de opgaver, som har de stærkeste filantropers interesse, som bliver løst først. Heller ikke det er demokratisk. Der er afgørende forskel på at have for eksempel en aktiv kulturpolitik og at have kulturtilbud defineret af en mæcen. I sidstnævnte tilfælde er det snarere giveren end modtageren, som står i centrum.

Kommunerne skal være glade for fondenes velgørende aktivitet. Men fondene må ikke få frit spil. Det er ikke i deres interesse, og det er først og fremmest ikke i borgernes og demokratiets interesse. Som Guldborgsunds borgmester siger: Man skal kunne sige nej.

- Redaktionen

Forslaget fra København

- København vil fravælge selskaber, der udfører eftersøgning, udvinding og raffinering af fossile brændstoffer.
- Ligeledes fravælges selskaber, der leverer udstyr og services til for eksempel offshore-olieindustrien. Fravalget gælder både aktier og erhvervsobligationer med et maksimum på 5 procent af omsætningen fra kul, olie eller gas.
- Forsyningsselskaber, hvor mere end 50 procent af produktionskapaciteten stammer fra kul, fravælges også.
- Screeningselskabet Sustainalytics skal stå for at lave negativlister to gange årligt.

◀ Fortsat fra forrige side

kommunen klar til helt at sælge deres andel i investeringsforeningen.

- Når vi i Københavns Kommune har valgt at sætte os et ambitiøst mål om at være verdens første CO2-neutrale hovedstad, så ville det jo være hyklerisk samtidig at tjene penge på salget af fossile brændstoffer rundt om i verden, siger Lars Weiss, som regner med, at kapitalforvalterne nu vil reagere på politikernes pres.

Grøn bølge

Den københavnske løsningsmodel vækker begejstring hos initiativet AnsvarligKommune, der arbejder for, at alle kommuner dropper de fossile investeringer. Ifølge deres tal er 26 kommuner klar til at tage skridtet, som altså endnu ikke har været muligt.

- København lægger et voldsomt pres på sine kapitalforvaltere for at levere, når de nu har mulighed for at droppe de fossile investeringer udenom dem, forklarer tovholder Katrine Ehnhuus.

I Roskilde Kommune har de siden efteråret arbejdet på at finde en fossilfri investeringsmulighed, så også her holder de nøje øje med udviklingen.

- Vi har kontakt med de større banker og presser på for en løsning. De siger allesammen, at de arbejder på det i øjeblikket, så derfor tror vi på, at det kun er et spørgsmål om tid. Så snart der opstår en mulighed i markedet, hopper vi højst sandsynligt på den, fortæller vicekommunaldirektør Mogens Raun.

Han har forhørt sig hos Finanstilsynet, om det vil være muligt at koble sig på Københavns Kommunes investeringsforening, hvis der ikke er andre løsninger. Men det er umiddelbart ikke lovligt. Derfor er det også blevet overvejet at lave sin helt egen investeringsforening.

- Vi kunne godt oprette en investeringsforening, ligesom de har det i København. Men det ville koste os lige så

meget i administration at gøre det, selvom vi ikke investerer nær så meget, som de gør i hovedstaden. Det vil således blive uforholdsmæssigt dyrt set i forhold til det afkast, vi får ud af vores investeringer, forklarer Mogens Raun.

Klart incitament

Løsningen med at pakke aktier ud skønnes at koste Københavns Kommune en million kroner i engangsudgifter samt 300.000 i årlige ekstraudgifter til administration. Et spiseligt beløb for landets største kommune, men knap så spiseligt andre steder i landet. Derfor er det nødvendigt med en grøn løsning fra bankerne, mener Katrine Ehnhuus, som også har hørt positive signaler fra Jyske Invest, Danske Capital og SparInvest.

- Det ser ud til, at kapitalforvalterne begynder at kunne mærke en vis efterspørgsel på det her område. Hvis kommunerne fortsætter med at lægge pres på dem, så tror jeg også, vi vil se dem udbyde fossilfri investeringsforeninger, siger hun.

I Roskilde Kommune har de aftalt, at der skal findes en løsning senest i 2017, hvor de er klar til at lægge maksimalt pres på deres bank Nordea for at levere fossilfri investeringer.

- Vores nuværende bankforvalter har fået besked om, at vi vil stille det som krav i vores næste udbud af bankopgaver, så de kender vilkårene, siger Mogens Raun.

Udviklingen på området:

Roskilde Kommune var den første, der i budgettet for i år meldte ud, at de ville droppe de sorte investeringer. Ifølge AnsvarligKommune er 25 andre kommuner klar til det samme, men det har endnu ikke været muligt i praksis. I Fredericia droppede de i marts helt at investere i aktier for at leve op til deres grønne profil. ●

Inklusionsmål svækker det faglige niveau

En ekspertgruppe er på vej med en rapport med kritikpunkter og anbefalinger til inklusion. Men allerede nu peger meget på, at kvantitative mål har stået i vejen for den gode inklusion. Danmarks Lærerforening ønsker konkrete handleplaner.

● inklusion

Af Søren Engelbrecht
soren@kommunen.dk

Billund Kommune er en succeshistorie. Målsætningen i inklusionsloven fra 2012 var, at 96 procent af alle skolebørn skulle være inkluderet i 2015. Billund Kommune har ligget på 98 procent siden 2011 og kunne let træde op på vægten, da kommunernes inklusionsgrad skulle vejes i 2015.

Så Billund Kommune burde egentlig være den succeshistorie, der viser, at inklusionen er mulig. Men sådan lyder konklusionen ikke i den evaluering, Billund Kommune selv bad Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, SFI, om at lave sidste år, og som lå klar i marts.

- Data fra trivselsmålingen peger endvidere på, at den faglige trivsel er en udfordring både for elever med og uden særlige behov, når der sammenlignes med landsgennemsnittet.

Sådan lyder en af formuleringerne. Fire forskere har gennem kvalitative interview

med blandt andre elever og lærere, spørgeskemaer og data fra en national trivselsundersøgelse evalueret Billund Kommunes inklusionsindsats i folkeskolen. De påpeger, at ikke alt er godt, blot fordi inklusionsgraden er høj.

Mange af de børn, som ville være blevet segregeret, er i store perioder ikke en del af undervisningen - enten fordi de følger et særligt forløb sideløbende, fordi de sidder med en iPad for at holde sig i ro eller bliver taget ud af klassen, fordi de forstyrrer de andre elever.

Målsætning for inklusion

► **Andelen af elever** i den almindelige undervisning skal øges til 96 procent i 2015

► **Det faglige niveau** skal styrkes

► **Elevernes trivsel** skal fastholdes

Kilde: Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

- Den fysiske placering af børn og det mål, du kan nå på grund af det, siger intet om, hvordan de har det, og om de lærer noget. Intet. Der er meget stor forskel på de kvantitative og de kvalitative mål, og vi har i lang tid været meget kvantitative i vores diskussion - i hvert fald på det politiske niveau, siger Lotte Hedegaard-Sørensen, lektor i specialpædagogik på Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, DPU.

Måltal i vejen for kvalitet

Den nationale målsætning var, at 96 procent af alle skolebørn skulle gå i en almen folkeskole, men på landsplan nåede tallet kun op på 95,2 procent. Billund var altså blandt vinderne i inklusionsspillet - rent kvantitativt.

For der var også en målsætning om, at trivslen skulle fastholdes og fortsat øget fagligt niveau tilstræbes. Og på det sidste punkt er Billund Kommune altså ikke blandt vinderne.

Skal man tro interesseorganisationer og eksperter, er

Billund ikke den eneste kommune, som er endt der. Af de tre målsætninger er inklusionsgraden på 96 procent den lettest målbare, den nemmeste at opnå, og mange kommuner har derfor valgt at satse benhårdt på at nå det mål. Det mener psykolog, ph.d. og inklusionsekspert Rasmus Alenkær, som gennem sit arbejde har besøgt mange skoler.

- Man kan sagtens klare de der 98 procent som Billund,; det er bare at købe nogle busbilletter og invitere nogle børn. Men når vi bare gør det, så halter det faglige, siger han.

Han mener, at den kvantitative målsætning har stået i vejen for de kvalitative resultater - for en god inklusion.

- Man er meget optaget af, om det kan lade sig gøre at holde dem inde - så kalder man det for inklusion, fortæller han.

En af de lærere og pædagoger i Billund Kommune, som SFI har interviewet, lægger sig tæt opad Rasmus Alenkærs holdning:

Ifølge psykolog og ph.d. Rasmus Alenkær er det en "fundamental fodfejl" ikke at skelne mellem kvalitativ inklusion og administrativ inklusion, der blot handler om, hvor mange børn der er indskrevet på skolen.

Foto: Miriam Dalsgaard/Polfoto

- Inklusion i Billund Kommune handler om, at børnene er på en folkeskole, punktum. Og det er ikke altid, at jeg synes, at det betyder, at børnene er inkluderet. For de er her, men de er i deres eget lille system og i hvert fald ikke altid børn i trivsel.

DLF vil have handleplaner

I november sidste år nedsatte regeringen en ekspertgruppe, der fik til opgave at give inklusionsarbejdet et grundigt gennemsyn, og deres rapport ventes lige rundt om hjørnet. Skoleeleverne, kommunerne, pædagogerne, PPR og lærerne er repræsenterede, og skoleledernes formand Claus Hjortdal står i spidsen for gruppen. Slutproduktet er kritik og forslag til ændringer.

Kritik og forslag til ændringer har det dog ikke skortet på. Skole og Forældre er en af de organisationer, der fra starten så skeptisk på måltallet.

- Man har fuldstændig enøjet kigget på de 96 procent og ikke set på alt det bagved, der kræves for at skabe god inklu-

"Man har forestillet sig, at man med et trylleslag kan skabe høj faglighed og høj trivsel ved at tilbagetage nogle børn til mere eller mindre den samme skolepraksis, som man altid har haft. Og det er jeg ret kritisk overfor - det skal man være. Det giver jo ikke nogen mening."

Rasmus Alenkær, psykolog og inklusionsekspert

sion. Det er så dejligt let at måle på, for det er et nemt og tilgængeligt tal. Men det skal ikke være en undskyldning for at glemme kvaliteten, siger formand Mette With Hagensen.

Næstformand i Danmarks Lærerforening, DLF, Dorte Lange, er enig. Hun oplever, at mange folkeskoler inkluderer flere elever, end de er i stand til, og så ender de uden for undervisningsmiljøet, fordi den nemme løsning er at tage dem ud af klassen eller stikke dem en iPad. I hendes optik bliver måltallet på 96 procent ødelæggende for inklusionens kvalitet, hvis det overskygger de andre mål - hvilket hun mener, det har gjort.

- Hvis det kvantitative mål er med til at fremme et succeskriterie, der hedder, at alt er i orden, når bare vi har nået dét mål, så er det kvantitative mål et problem, siger hun.

Dorte Lange og Danmarks Lærerforening mener, at der i stedet bør sættes nogle konkrete målsætninger for inklusionens kvalitet. Hvor de

oprindelige mål fokuserer på den samlede trivsel i klassen og det fælles faglige løft, skal man nu forsøge at måle inklusionen hos hvert af de børn, som før skulle sendes i specialtilbud. Der skal laves handleplaner til dem alle.

- De specialiserede støttelærere skal sammen med skolens ledelse evaluere på, om de magter at løfte den enkelte elev. For de skal lære mindst lige så meget i den almindelige undervisning, som de ville have gjort i et specialtilbud, siger Dorte Lange og påpeger, at ressourcerne er der til at lave kvalificerede handleplaner - i hvert fald indenfor de økonomiske rammer, politikerne har lovet dem, skynder hun sig at tilføje. Det er derfor hendes håb, at handleplaner vil være et af ekspertgruppens forslag, da det er en præmis, at omkostningerne til inklusion ikke må stige.

Fagligheden halter

Det har siden 90'erne været et dansk mål at mindske antallet af børn i specialtilbud, og det blev begrundet med især to

"Man har fuldstændig enøjet kigget på de 96 procent og ikke set på alt det bagved, der kræves for at skabe god inklusion. Det er så dejligt let at måle på, for det er et nemt og tilgængeligt tal. Men det skal ikke være en undskyldning for at glemme kvaliteten."

Mette With Hagensen, formand, Skole og Forældre

argumenter: Omkostningerne var høje, og en stor andel af de segregerede børn kom aldrig videre i uddannelses-systemet. Pointen har derfor været, at disse børn ville stå sig bedre ved at være folkeskoleelever.

Men flere rapporter fra SFI og Aarhus Universitet tegner et billede af, at fagligheden ikke kan følge med.

Som en tilføjelse til inklusionsloven blev S-SF-R-regeringen i sin aftale for kommunernes økonomi i 2013 enig med KL om, at færre elever skulle få 02 eller under i dansk og matematik til deres afgangseksamen fra folkeskolen i 2015. Sådan ville man få et indtryk af, om fagligheds- og inklusionsopgaven blev løftet hånd i hånd.

En rapport fra marts 2015 om kommunernes omstilling til øget inklusion, som SFI og Aarhus Universitet står bag med afsæt i 12 kommuner, fastslår, at den andel, der fik under 02 i dansk, var øget i 11 kommuner, mens der var status quo i den sidste. Ved matematik var andelen øget i otte kommuner, mens der i tre kommuner til gengæld så bedre ud. Også her var andelen uændret i en enkelt kommune.

Ifølge Rasmus Alenkær har folkeskolerne ikke været rustede til at rykke børn fra specialtilbud ind i almenklasser og hæve det faglige niveau samt fastholde trivslen. Som i Billund Kommune har løsningen ofte været, at børnene bliver taget ud af undervisningen - enten fysisk eller bag en skærm - og dermed misser de flere fag; hvilket nogle af de interviewede børn i SFI's evaluering fra Billund selv er trætte af.

- Man har forestillet sig, at man med et trylleslag kan skabe høj faglighed og høj trivsel ved at tilbagetage nogle børn til mere eller mindre den samme skolepraksis, som man altid har haft. Og det er jeg ret kritisk overfor - det skal man være. Det giver jo ikke nogen mening, siger inklusionsekspert Rasmus Alenkær.

De rigtige måltal

Lotte Hedegaard-Sørensen, som også er medforfatter til bogen 'Lærerfaglighed, inklusion og differentiering - pædagogiske lektionsstudier i praksis', der netop er udkommet, taler overordnet set for inklusion - hvis ressourcerne er der. Og der er som sådan heller ikke et problem i at sætte nogle måltal. Men det forandrer ikke noget, hvis måltallet mangler substans.

- Man kan sige, at et tal har flyttet sig, men der skal en

stor faglig udvikling i gang i folkeskolen, hvis de børn, der bliver placeret i fremmede læringsmiljøer, også skal trives og lære, siger hun.

Mette With Hagensen er enig. Ligesom Dorte Lange mener hun, at man skal se på hver enkelt og måle, hvor meget deres trivsel eller faglige præstationer har rykket sig. Det kan der ifølge Mette With Hagensen også sættes procenttal på.

- Trivslen skal for eksempel stige med fem eller ti procent fra måling til måling. Jeg er som sådan ikke imod måltal; vi skal bare måle på det, som er vigtigt, fremfor det, der er nemt at måle, siger hun.

S: Bredt ønske om måltal

Det var en bred forligskreds, der i 2012 vedtog inklusionsloven. Kun Enhedslisten stemte imod. Undervisningsordføreren for det tidligere bærende regeringsparti, Annette Lind (S), påpeger derfor, at opbakningen til målene om inklusion var stor. Og hun fortryder ikke, at 96-procent-målsætningen var et af dem.

Annette Lind vil ikke kategorisk afvise, at det i nogle kommuner er gået for stærkt, men hun er ikke enig i, at måltallet fyldte for meget. Trivsel og det faglige løft var ifølge hende noget, Socialdemokraterne tog seriøst. Derfor opstiller de ikke et konkret slutmål for faglighed og trivsel.

- Vi skal gøre alle børn dygtigere. Og for at gøre en god skole bedre skal vi jo ikke have slutmål: Vi skal have udviklingsmål, der handler om alle børn - dem, der kommer tilbage i klasserne, og dem, som var der i forvejen, siger Annette Lind og nævner i en sidebemærkning, at hun selv har været afdelingsleder på en folkeskole.

Annette Lind påpeger, at måltallet på 96 procent også var et ønske fra KL, og Anna Mee Allerslev (R), som er formand for KL's Børne- og Kulturudvalg, fastholder, at den kvantitative målsætning var nødvendig.

- Aftalen om et måltal på 96 procent for inklusion blev indgået for at vende en udvikling, hvor skolerne ekskluderede flere og flere. Kommunerne brugte en meget stor andel af de samlede ressourcer på specialtilbud, uden at eleverne der eller i folkeskolen fik tilstrækkelig gode resultater, skriver hun i en mail til *Kommunen*.

Undervisningsminister Ellen Trane Nørby (V) afventer at tage stilling til eventuelle praksisændringer, før hun har læst ekspertgruppens rapport.

Løkkes forår er blevet kuppet af udenrigspolitikken

strategi

Af Rasmus Jønsson, politisk kommentator

Under valgkampen var det tydeligt, at Lars Løkke havde en selvstændig strategi om at undgå at tale om udenrigspolitik. Emnet fyldte nul komma nul i Venstres kampagne, og da Løkke under valgkampen lancerede et ønske om at finde en respekteret person, der kunne gentænke dansk udenrigspolitik, hev han samtidig luften ud af de små udenrigspolitiske anslag, der var i valgkampen.

Men her et lille år efter valgkampen må Løkke sande, at politiske issues, der relaterer sig til den udenrigspolitiske agenda, fuldstændig overskygger snakken om de politiske temaer, der handler om den hjemlige andedam. "Kan det betale sig at arbejde", skat, velfærdssamfundets indretning og lov og orden, som ellers stod øverst på Venstres dagsorden i valgkampen, fylder ikke meget i statsministerens univers i øjeblikket.

Udenrigspolitik for fuld musik

I stedet er Løkkes kalender fyldt med udenrigspolitik. Han er hvirvlet ind i forsøget på at finde fælleseuropæiske løsninger på flygtningekrisen, en politisk agenda, der ligger helt i top hos befolkningen og kræver megen mødeaktivitet på den internationale scene. Derudover kæmper han for at finde en løsning på nej'et til EU. Det ser ud til at blive en lang svære

kamp, end nej-partierne lovede op til afstemningen.

Aktuelt på den politiske menu er der også en vigtig politisk debat om Danmarks militære deltagelse i kampen mod Islamisk Stat. Der er et folkeligt krav om at finde fælles internationale løsninger i forhold til den ballade om skattely, der er opstået i kølvandet på Panama-gate. Underskrivelse af klimaaftale og manglende mødedeltagelse har Løkke også været indblandet i, og regeringen er nu under beskyldning for at fifle med ulandsbistanden, hvor de bliver anklaget for at bruge dem på hjemlige gøremål fremfor de ulandsprojekter, de er øremærket til.

Lille-Lars på de bonede gulve

Løkkes store indenrigspolitiske planer, som ellers skulle have præget hans første år som statsminister, er fuldstændig blevet kuppet af udenrigspolitikken. Og det er på ingen måde noget, der passer Løkke, som altid bevidst har markedsført sig som Lille-Lars fra Græsted fremfor en stor kanon på de bonede gulve. Faktisk virker det ikke til, at Løkke har de store ambitioner med udenrigspolitikken. Det fremgik også tydeligt første gang, han sad i Statsministeriet. For eksempel virkede Løkkes interesse for klimatopmødet ikke overvældende, hvor den ellers dygtige politiske håndværker gav hammeren lidt for meget gas på de forkerte tidspunkter.

Opfindelsen under valgkampen med at finde en enkelt person, der grundigt kunne granske udenrigspolitikken, er også et bevis på, at udenrigspolitikken ikke er højt prioriteret. Løkke havde helt klart håbet på, at han kunne udlicitere de fleste af de udenrigspolitiske opgaver til Peter Taksøe-Jensen, som så stille og

"Da Løkke skulle sætte sit ministerhold, strejfede tanken

ham nok, at ved at udnævne Kristian Jensen til

udenrigsminister ville han få sendt sin værste interne

konkurrent langt væk fra den hjemlige politiske scene. Det er

set før, at en udenrigsminister drukner i rejser og

mødeaktiviteter. Men sådan er det langtfra gået."

roligt kunne gå at hygge sig med opgaven langt væk fra offentlighedens bevågenhed for så at vende tilbage med nogle konkrete politiske tiltag, som Løkke så kunne tage afsæt i.

Kristian Jensen har fået en hovedrolle

Men ikke nok med, at Lars Løkke er havnet midt i en masse grimme og komplicerede udenrigspolitiske udfordringer; han har også fået placeret sin værste interne konkurrent i Venstre, Kristian Jensen, i en hovedrolle. Da Løkke skulle sætte sit ministerhold, strejfede tanken ham nok, at ved at udnævne Kristian Jensen til udenrigsminister ville han få sendt sin værste interne konkurrent langt væk fra den hjemlige politiske scene. Det er set før, at en udenrigsminister drukner i rejser og mødeaktiviteter.

Men sådan er det langtfra gået. Kristian Jen-

sen er nærmest kommet væk til væg i nyhederne, fordi det daglig er de store internationale begivenheder med berøring med dansk politik, der fylder nyhedsfladerne. Og indtil videre har Kristian Jensen klaret den ellers ofte besværlige opgave som udenrigsminister på en god og solid måde.

Så mens Løkke ufrivilligt er blevet spændt for en udenrigspolitisk dagsorden, som på ingen måde passer til hans politiske evner og interesser, kan Kristian Jensen bruge de mange internationale agendaer til at styrke sin position som formandskandidat i Venstre. Så foråret er på ingen måde ved at udvikle sig efter de planer, som Løkke havde lagt.

» Kommenter klummen på www.kommunen.dk

DKJOB

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/stillinger

Miljø- og
Fødevarerministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Vicedirektør, NaturErhvervstyrelsen

Vicedirektør, der kan opbygge og lede en helt ny Kunde- og Produktionsafdeling.

Ansøgningsfrist: 16/05/2016

Esbjerg
Kommune

Koordinerende ledelseskonsulent, Esbjerg Kommune

Dagtilbudsforvaltningen søger en koordinerende ledelseskonsulent, da den nuværende konsulent har valgt at gå på pension.

Ansøgningsfrist: 13/05/2016

Eksterne undervisere, Professionshøjskolen Metropol

Institut for Ledelse og Forvaltning søger eksterne undervisere i Jylland og på Bornholm.

Ansøgningsfrist: 10/05/2016

FREDENSBORG
KOMMUNE

Direktør, Fredensborg Kommune

Kan du gøre en forskel over en bred kam?

Ansøgningsfrist: 06/05/2016

Udviklingskonsulenter, Skive Kommune

Skive Kommune søger to erfarne udviklingskonsulenter til Social- og Arbejdsmarkedsforvaltningen.

Ansøgningsfrist: 06/05/2016

Mariagerfjord
KOMMUNE

Kommunaldirektør, Mariagerfjord Kommune

Har du strategisk udsyn, og kan du sætte fodaftryk?

Ansøgningsfrist: 04/05/2016

Gribskov
Kommune

Center for Social og Sundhed i Gribskov Kommune søger en centerchef,

Vi søger en stærk leder til en nyoprettet stilling som centerchef for Center for Social og Sundhed.

Ansøgningsfrist: 04/05/2016

Sekretariatsleder, Lyngby-Taarbæk Kommune

Center for Uddannelse og Pædagogik søger en kompetent og driftssikker sekretariatsleder, der kan tage ansvaret for de mange administrative opgaver i centeret.

Ansøgningsfrist: 02/05/2016

ODSHERRED
KOMMUNE

Økonomichef, Odsherred Kommune

Er du vores kommende økonomichef, der vil stå i spidsen for at udvikle et strategisk og proaktivt økonomicenter?

Ansøgningsfrist: 02/05/2016

Abonnementssælgere, Avisen Kommunen

Vil du udvikle dine kommunikationsevner og salgskompetencer?

Ansøgningsfrist: 01/05/2016

analyse Regeringens bukser brænder

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

Stop nu den jammer, Claus', lød det fra Lars Løkke Rasmussen til finansministeren på KL-topmødet i marts, hvor statsministeren også præsenterede en lille lomme filosofi om, hvem der har de økonomiske bukser på i Danmark.

Ikke desto mindre er vi fortsat i sæson for økonomisk jammer her kort tid før konvergensprogram, maj-redegørelse og økonomiforhandlingerne mellem kommuner, regioner og regering. Især flygtningesituationen sætter spørgsmålstegn ved dansk økonomi, og tirsdag var finansministeren ude med en ildevarslende besked: 100.000 uforudsete flygtninge vil koste os 6,4 milliarder ekstra frem mod 2020.

Det lægger selvsagt pres på den offentlige økonomi, men det lægger et endnu større pres på regeringen, som havde regnet med at have det, kasseimester Hjørt Frederiksen i Jyllands-Posten har kaldt 'gratis penge' - et økonomisk råderum at bruge af. Pengene skulle ifølge regeringsgrundlaget fordeles, så der både blev råd til prioriteret forbedret velfærd og skattelettelser. Men kontoen med de gratis penge ser nu ikke længere ud til at kunne række til både det ene og det andet - og det er ikke kun flygtningenes skyld, at det er tilfældet.

Råderummet er mindsket

Ifølge Finansministeriets skøn ser tilstrømningen af asylsøgere faktisk ikke ud til at røkke ved det finanspolitiske råderum - altså Claus Hjorts 'gratis penge' - frem mod 2020. Det skønnes, at hvis kun 30 procent af de arbejdsmarkedssparate flygtninge og familiesammenførte kommer i arbejde inden for tre år, hvilket er tilfældet i dag, så vil deres skatteindtægter kunne gå ind og opveje udgifterne til de ydelser, de resterende 70 procent får. Her går regnestykket altså nogenlunde i nul.

Til gengæld blev det finanspolitiske råderum i marts skåret ned fra 15 milliarder til ti milliarder kroner, da Finansministeriet måtte sande, at deres forventede indtægter fra Nordsø-olien havde været skønnet for højt. Så det er snarere her, kasseimesterens bryn må begynde at rynke.

De 15 milliarder kroner svarede nemlig i efteråret til, at der kunne være en årlig vækst i det offentlige forbrug på i snit 0,7 procent frem til 2020. Samtidig regnede Finansministeriet med, at det faktisk, at vi bliver ældre og koster mere for det offentlige, ville skabe et ekstra økonomisk behov - et demografisk træk - på i snit 0,5 procent frem til 2020. De 0,7 procent ville dengang godt kunne modsvare de 0,5, og med en samtidig effektivisering af det offentlige ville der således oven i det være råd til både forbedret velfærd og andre prioriteter hos regeringen - for eksempel skattelettelser - i de kommende år.

Demografien trækker op

Finansministeriets nye regnestykke viser imidlertid, at de mange nye flygtninge og familiesammenførte vil øge det demografiske træk - behovet for offentlig vækst - i de kommende år. En stor del af flygtningene er børn, som skal i skole, der bliver brug for ekstra penge til sundhed og så bliver der brug for flere penge til integrationsprogrammer og boliger. Samlet set skønnes det demografiske træk derfor at stige fra 0,5 til 0,8 årligt. Og det vil i praksis sige, at for at opretholde et velfærdsniveau, som svarer til det, vi har i dag, skal vi altså i princippet bruge cirka 15-17 milliarder kroner ekstra frem mod 2020.

Det skal tilføjes, at det demografiske træk er

Vi kan nok forberede os på, at 'Hjorten' vil brøle den kommende tid - jo mere han kan hente over i regeringens lomme inden sommerferien, jo bedre kan han slukke den storbrand, der venter ham efter.

Foto: Anita Graversen / Polfoto

en ret teknisk størrelse, som er baseret på, at flygtningene skaber det samme pres på økonomien, som en etnisk dansker gør. Det tager altså for eksempel ikke højde for, at en del af flygtningebørnene nogle steder vil fylde i forvejen halvtomme klasselokaler op. Eller at vi nok ikke får brug for flere soldater, fordi vi får flere borgere i landet. Det er dog også højst usikkert, hvor mange flygtninge der egentlig vil søge til Danmark i de kommende år. Finansministeriet regner nu med cirka 100.000 flere, end de gjorde i september, men det kan som bekendt hurtigt ændre sig.

Facit på regnestykket er altså klart for kasseimester Hjørt Frederiksen: Regeringen mangler penge for at levere både forbedret velfærd og samtidig prioritere penge til det, de ellers har lovet i deres regeringsgrundlag. Det ligner lidt en uladsiggørighed at skabe nulvækst med et demografisk træk på 0,8.

En del af pengeproblemet kan så løses ved, at regeringen har sat sig et mål om, at 50 procent - ikke 30 som nu - af de arbejdsmarkedssparate flygtninge kommer i arbejde. Det vurderer Finansministeriet vil give 2,5 milliarder kroner til råderummet.

Derudover skal der findes penge ved hjælp af reformer i efteråret, hvor regeringen i forvejen har lagt en økonomisk Bermuda-trekant af udfordringer foran sig: PSO-afgiften, ejendomsskatten og pensionssystemet skal masseres på plads i en 2025-plan, som også skal finde rum til skattelettelser både i bunden og i toppen af indkomstpyramiden.

Det vil derfor være med god grund, at "Hjorten" brøler højt i den kommende tid. For jo mere han kan hente over i regeringens lomme inden sommerferien, jo bedre kan han slukke den storbrand, der venter ham efter.

For otte milliarder kroner magt, tak

Den danske fondsverden flytter rundt på flere milliarder, end der reelt er i spil ved en finanslovsforhandling. Og kommunerne er i stigende grad blevet afhængige af pengene.

o velgørenhed

Af Susanne Sayers
susanne@kommunen.dk

Når spillet om årets finanslov går i gang, er det massivt dækket af medierne. Men selvom statens budget er stort, er langt de fleste penge øremærket på forhånd. Det er ganske få milliarder kroner, som de tilsyneladende så intense diskussioner handler om.

Anderledes stilfærdigt går det for sig, når den danske filantropiske verden uddeler penge. Men med de cirka otte milliarder kroner, som fondene hvert år uddeler, som det passer dem, flytter de i virkeligheden flere penge, end politikerne ved finans-

lovsforhandlingerne. De gør det stort set ubemærket - ingen pressebevågenhed, intet krav om offentlighed.

Fondsstøtte har mange fordele, påpeger professor Anker Brink Lund, CBS, som de seneste par år har forsket i, hvordan selvejende institutioner i Danmark fungerer. Han er overordnet positiv overfor fondene, som han mener udfylder en vigtig rolle og kan få ting til at ske.

- Når man spørger, om fondene har magt, så er svaret ja, og det er ikke kun på grund af pengene. De magter at løse opgaverne. De arbejder uafhængigt af det politiske system og har ikke vælgere, de skal stå til ansvar overfor.

De kan tillade sig at tænke langsigtet, og der er ingen tvivl om, at de danske kommuner og det danske samfund i det hele taget skylder dem meget, siger Anker Brink Lund.

Men kan kommunerne også komme til at skyldes dem for meget? Eller sagt med andre ord: Kan kommunerne blive så afhængige af penge fra fondene, at de fraviger demokratiske principper? Dominerer fondene for meget? Det har *Kommunen* søgt nogle svar på. Men først lidt mere om fondene.

Hvert formål sin fond

Der er cirka 20.000 fonde og fondslignende foreninger i Danmark, stiftelser og legater iberegnet. De sidstnævnte er i praksis også fonde, selvom de hedder noget andet. De træder til, når plejehjemmet skal på rejse, når et universitet har brug for penge til forskning, når der skal bygges et operahus, udgives en bog, renoveres et træslib, skabes et nyt kunstmuseum, eller når et ungt menneske gerne vil studere i udlandet.

”Når man er meget stærk, skal man også være meget rar. Og vi er helt bevidste om, hvor stærke vi er, og at vi derfor skal passe på ikke at dominere.”

Jesper Nygård,
administrerende direktør,
Realdania

Der er fonde og legater til snart sagt alt. Nogle giver kun store beløb, andre kun beskedne, men fælles for dem er, at de er en væsentlig del af civilsamfundets muskler.

Selvom Anker Brink Lund har arbejdet i flere år på at undersøge fondes virke og virkninger, er det ikke muligt at få et fuldstændigt overblik over, hvad fondene støtter, og hvor meget de støtter med. Men Anker Brink Lund vurderer, at det handler om cirka otte milliarder kroner hvert år.

I forhold til de samlede udgifter til for eksempel kul-

tur eller forskning, er det en lille del af det samlede beløb; cirka 10 procent af kulturstøtten kommer fra fondene. Resten finansieres primært gennem brugerbetaling og af de offentlige kasser. Men den procentdel fortæller ikke hele historien. For langt de fleste af de offentlige penge er bundet op på forhånd. Der er ikke ret mange frie midler at gøre godt med; stort set alt er øremærket, og der er voldsomt pres på de offentlige budgetter.

Og derfor spiller fondene med deres frie penge og store handlekraft en større rolle, end deres relativt beskedne andel af den samlede finansiering umiddelbart tyder på. Og samtidig ønsker fondene ofte at præge de projekter, de giver penge til.

De store og stærke

En af landets største glade givere er Realdania. Den filantropiske forening, som fungerer som en fond, blev skabt, da Realkredit Danmark blev solgt til Danske Bank i 2000, og siden har Realdania støttet flere end 3.000 projek-

ter med i alt over 16 milliarder kroner.

Administrerende direktør Jesper Nygård citerer Pippi Langstrømpe, når han skal forklare fondens rolle:

- Når man er meget stærk, skal man også være meget rar. Og vi er helt bevidste om, hvor stærke vi er, og at vi derfor skal passe på ikke at dominere, siger Jesper Nygård.

Realdania arbejder for at skabe livskvalitet for alle gennem det byggede miljø, som foreningen selv udtrykker det, og i foreningens første 15 år har den sat sig eftertrykkelige spor i det danske kulturlandskab: Regnbuen på toppen af kunstmuseet AROS, Faaborg Havnebad, Jarmers Plads i København, J.F. Wilumsens Museum i Frederikssund, Maltfabrikken i Ebeltoft ... det er få byer i Danmark, som Realdania ikke har hjulpet.

Ifølge Jesper Nygård er det en balance.

- Vi har et rigtig godt samarbejde med kommunerne. Vi tilfører ekspertise, og vi giver gerne gode råd og trækker på erfaringerne fra andre steder.

ILLUSTRATION: FLEMMING DUPONT

Har fondene fået større betydning?

- Ifølge Anker Brink Lund havde fondene betydelig større betydning i tiden før 1970, hvor legater og fonde ofte stod alene med at donere til kunst, forskønne byer eller hjælpe nogle af bysbørnene med for eksempel at studere eller komme gennem en svær tid. Dengang var der massevis af lokale legater og fonde, som støttede lokalt, og velfærdsstaten var ikke for alvor slået igennem.
- Efter 1970 mistede fondene betydning. Donationerne faldt, og samtidig overtog stat, amter og kommuner mange af de opgaver, som før havde været fondenes.
- Efter at loven om banker blev lavet om i 1987, opstod der af forskellige årsager nogle mere velhavende fonde, og siden er deres betydning steget igen.

Vi har det ikke sådan, at ‘den, der betaler musikken, bestemmer, hvad orkestret skal spille’; omvendt har vi viden, så vi er ikke bange for at have synspunkter, siger han.

Han mener, at samspillet mellem de forskellige aktører er vigtigt. Realdania skal ikke overtage offentlige opgaver, men supplere og være bindeled mellem det private og det offentlige.

Demokratisk underskud

Kommunerne giver gennemgående udtryk for stor tilfredshed med samarbejdet med fondene. Men nogle forskere er betænkelige ved den rolle, fondene spiller. RUC-professor Thomas P. Boje, som blandt andet forsker i civilsamfundet, mener, at der er en reel risiko for, at fondene får for stor indflydelse.

- De senere år er deres betydning steget, og samtidig er der pres på de offentlige udgifter. Det gør det fristende at overlade mere til fondene, og jeg tror, at både kommuner og stat har i baghovedet, når de lægger budgetter, at

”Jeg tror, at både kommuner og stat har i baghovedet, når de lægger budgetter, at ‘det kan fondene klare’. Men det kan give en skævvridning.”

Thomas P. Boje, professor, RUC

‘det kan fondene klare’. Men det kan give en skævvridning. Det er for eksempel godt, at der bliver forsket i diabetes, men hvis forskningsmidlerne i stigende grad bliver afhængige af fondene, vil det være de områder, som fondene interesserer sig for, som står stærkest, selvom der måske var mere brug for forskning et andet sted. Det samme gælder på andre felter. Vi får en velfærds- og kulturudvikling, som bliver afhængig af, at penge- og resourcestærke fonde vil støtte, siger han.

Han mener også, at de gavmilde donationer fra en fond

kan binde kommunale penge uhensigtsmæssigt.

- Det er jo fint, at man får et nyt beboerhus forærende, men det skal vedligeholdes, der skal bruges penge på personale, administration og så videre. Var det i virkeligheden kommunens ønske at bruge penge på det? Det kan være svært at stå imod, når en fond gerne vil forære noget, siger Thomas P. Boje.

Anker Brink Lund er mere positiv og mener, at en del af frygten for fondenes magt er baseret på manglende åbenhed og deraf følgende mytedannelse..

- Manglende transparens kan gå hen og blive et problem for fondene, og derfor vil det være godt at få mere gennemsigtighed, så alle kan se, hvor meget der gives af hvem og til hvad, siger Anker Brink Lund. Et ønske, som Thomas P. Boje deler.

- De bør være underlagt samme regler for transparens og åbenhed som det offentlige, mener han. ●

Borgmester: ”Man har lov at sige nej”

o museum

Af Susanne Sayers
susanne@kommunen.dk

Da Fuglsang Kunstmuseum i 2008 åbnede langt ude på landet, var det blandt andet efter ønske fra Realdania og med fondens penge i ryggen.

Det første år havde museet et forrygende besøgstal, men derefter dalede de brat, og det fik flere til at kritisere museets beliggenhed. Og til at stille spørgsmålet, om det ikke var et udtryk for, at Realdania nok havde fået lidt for meget at skulle have sagt.

Men det er noget pjat, mener Guldborgsund-borgmester John Brædder (lokalliste), som tvært mod karakteriserer samarbejdet med Realdania som eksemplarisk.

- Der er ingen tvivl om, at vi aldrig ville have fået det museum, vi ønskede os, hvis Realdania ikke var gået med i det. Vi har arbejdet sammen med dem siden, og hver gang tilfører de noget viden og noget ekspertise, som vi ikke har selv. Det er vi glade for.

Men I skal selv finde pengene til drift?

- Det skulle vi alligevel - museet var vores ønske. Og med hensyn til placeringen kan vi se, at der kommer gæster fra hele Europa. Man kan godt have tilbud liggende udenfor de store byer, hvis bare kvaliteten er høj nok, siger John Brædder.

Om fondene har for stor magt? Ikke ifølge borgmesteren.

- Og kan man ikke lide,

”Kan man ikke lide, hvad de foreslår, har man jo altid lov at sige nej.”

John Brædder, borgmester i Guldborgsund

hvad de foreslår, har man jo altid lov at sige nej. ●

Det er et generelt problem på Lolland. Hvis gymnasiet lukker, får vi en geografisk og social ghetto på Lolland, og vi har brug for at få uddannet alle vore unge, siger Holger Schou Rasmussen (S), borgmester i Lolland. Foto: Janus Engel / Polfoto

Blandingen af udkant, faldende børnetal, fraflytning og ny gymnasiereform med større karakterkrav gør det endnu sværere at drive gymnasium i Lolland, Morsø, Hjørring og Brønderslev. Borgmestrene tager udfordringerne og kampen op – selvom det kan være svært.

o reform

Af Per Vinther
per@kommunen.dk

Sidste år i april måtte den daværende undervisningsminister Christine Antorini (S) indse, at forhandlingerne om en gymnasiereform var kollapsede på grund af adgangskravet til gymnasiet. Venstre og De Konservative krævede et karakterkrav på mindst 4, imens SR-regeringen ikke ville gå højere end 02.

Nu lægges der i den blå regerings udspil op til en gymnasiereform med et karaktergennemsnit på mindst 4 i dansk og matematik, hvis man vil ind på landets gymnasier. Det bliver bakket op af De Konservative, mens Dansk Folkeparti kræver et adgangskrav på 6 og

Liberal Alliance et 7-tal. Socialdemokraterne, SF og De Radikale ser gerne et adgangskrav på 02, mens Enhedslisten og Alternativet slet ikke ønsker et karakterkrav til gymnasierne.

Det har sat gang i debatten om fremtidens gymnasium og HF. Ikke mindst i Udkantsdanmark, hvor generelt færre går i gymnasiet, og hvor mange ikke vil klare disse nye karakterkrav.

Borgmester i Lolland Kommune, Holger Schou Rasmussen (S), understreger, at Lolland har de dårligst og mindst uddannede borgere i Region Sjælland og i hele Danmark.

- Hvis vi styrer Danmark med regneark, så taber vi de unge på gulvet. Vi har brug for andre kriterier end karakterer, og vi skal kigge mere

på, hvad de unge kan. Karakterkrav er OK, men jeg håber på et bredt forlig, der kommer os i møde - karakteren 02 ville passe bedre; det ville samle folk op, pointerer Holger Schou Rasmussen.

På Lolland er problemet, at der er langt mellem husene, så hvis de unge ikke kan finde anden uddannelse og ovenikøbet skal transportere sig langt, ja, så er der ingen uddannelse for dem.

Lolland har to almene gymnasier, et i Maribo og et i Nakskov.

- Jeg kan godt se, at der skal være adgangskrav, men 38 procent her har karakterer under fire. Vi har rigtig mange, der ikke har skolekultur med hjemmefra, og de kan ikke leve op til 4-kravet. De kan også have svært ved 02, mener Holger Schou Rasmussen.

Han pointerer, at folkeskolen på Lolland løfter meget mere end den sociale status.

- Det er jo sårbare, belastede borgere. Forældrene har ikke uddannelse, og der mangler familiestruktur. Det er et generelt problem på Lolland. Hvis gymnasiet lukker, får vi en geografisk og social ghetto på Lolland, og vi har brug for at få uddannet alle vore unge, mener han.

4 er OK

I den anden ende af landet, i det nordjyske, følger de tre

"Hvis vi styrer Danmark med regneark, så taber vi de unge på gulvet. Vi har brug for andre kriterier end karakterer, og vi skal kigge mere på, hvad de unge kan. Karakterkrav er OK, men jeg håber på et bredt forlig, der kommer os i møde - karakteren 02 ville passe bedre; det ville samle folk op."

Holger Schou Rasmussen (S), borgmester i Lolland

borgmestre i Morsø, Hjørring og Brønderslev også intenst med i debatten om gymnasiet.

Hans Ejner Bertelsen (V), borgmester i Morsø Kommune, har et gymnasium i Nykø-

bing Mors. Her går cirka 40 procent af en ungdomsårgang i gymnasiet, så karakterkrav vil ikke betyde så meget, mener han.

- Jeg synes, det lyder som en god reform, og et karakterkrav på 4 er OK. Vi ønsker, at vore børn og unge skal blive dygtige og lære noget, og derfor er det naturligt med et krav på 4. Det vil sortere nogle fra, ja, men ikke flere end andre steder, siger Hans Ejner Bertelsen.

Han pointerer, at karakterkravet skal indføres over en periode, så man har mulighed for at få sig bedre karakterer i de fag, hvor det kræves.

Færre kommer ind

Mikael Klitgaard (V) er borgmester i Brønderslev Kommune. Kommunen har to gymnasier, et i Dronninglund og et i Brønderslev.

- Karakterkrav vil udfordre os og betyde færre på gymnasierne. Men man skal have kompetencer for at gå på gymnasium, og det skal vi klæde dem på til. Vi skal arbejde i hele systemet på at give dem de rigtige kompetencer, og det skal være et krav i folkeskolerne og målrettet hele vejen rundt, mener Mikael Klitgaard.

Til kravet om 4 i dansk og matematik siger han:

- Hvis 4 er det rigtige, ja, så er det OK. Men 4 vil give et

problem. 15-20 procent færre vil komme ind, og det er et problem for os. Vi skal derfor have noget andet klar i stedet for, så det er ikke let at løse for os.

Unge skal klædes på

Det handler om at få de unge de rigtige steder hen i den rigtige uddannelse.

- Hvis nogen ender med at stå udenfor, er det et stort problem. Vi har en del, der ikke er specielt højtuddannede, så det er da en udfordring, ja. Men så må vi jo klæde vore unge på til at klare de kommende karakterkrav ved at dygtiggøre dem på alle planer, siger Mikael Klitgaard.

Arne Boelt (S) er borgmester i Hjørring Kommune, hvor de har et gymnasium i Hjørring.

Men generelt bliver der færre og færre unge, fordi de unge tager videregående uddannelser og ikke kommer tilbage.

- Vi mangler unge i Nordjylland, og det kommer til at kunne mærkes. Vi må jo tilpasse antallet af skoler, men vi kommer da til at skulle kæmpe for at få elever til gymnasiet. Nogle gymnasier i landet må lukke, og alle vil se en nedgang. Og jo længere der er til uddannelse, jo færre vil uddanne sig, mener Arne Boelt. Han tilføjer:

- Den største udfordring er at få folk uddannet til noget, der giver job bagefter. o

Birkholm, nu med 12 indbyggere. To flere i 2016 end i 2015.

Foto: Line Ørnes Søndergaard / Polfoto

Småøerne kæmper fortsat med faldende indbyggertal

Efter et fald i tilbagegangen sidste år er sivningen i antallet af indbyggere igen oppe på niveauet fra tidligere år. Tilflytningen kan ikke holde trit med dødsfaldene.

landdistrikter

Af Michael Kjærgård
michael@kommunen.dk

Indbyggertallet på de danske småøer fortsætter med at falde, viser nye tal fra Danmarks Statistik. Tallene per 1. januar 2016 er netop offentliggjort, og mens der fra 2014 til 2015 skete et fald i tilbagegangen, er den fra 2015 til 2016 oppe på det kendte niveau fra de senere år.

Småøerne defineres som de øer, der ikke er brofaste og ikke selvstændige kommuner, men udgør helårssamfund. Dem er der 27 af, organiseret i Sammenslutningen af Danske Småøer.

Ingen af dem har fra 2011 til 2016 oplevet fremgang alle årene, viser et udtræk af statistikken, som dknyt har foretaget. Nærmest kommer Askø, der fik to nye indbyggere i 2015 og beholdt dem i 2016, mens de øvrige år var uændrede.

Det flytter dog ikke meget i det store spil. Askø har i år 39 indbyggere. Under ét er de 27 småøers indbyggertal over de seneste år faldet fra 4.811 i 2011 til 4.476 i 2016.

8

Så mange indbyggere er Hjørnø vokset med 2011-2015, således at de i dag tæller 106.

Værst er det gået på Fur, der som den eneste ø har oplevet tilbagegang alle årene i perioden. Det er også her, den samlede tilbagegang i perioden er størst med 90 indbyggere færre. Tallet i år er 765 mod 855 i 2011.

Blandt de 15 øer med trecifrede indbyggertal har blot tre oplevet en samlet fremgang fra 2011 til 2016: Venø og Avernakø med 10 hver til henholdsvis 195 og 114 og Hjørnø med 8 til 106. Derudover har Birkholm og som nævnt Askø haft en fremgang på 2 hver til henholdsvis 12 og 39.

Dødsfald præger tal

- Det ser ud til, at vendingen i flytningen fra land til by ikke er nået helt ud til os, lyder

den tørre kommentar fra formanden for Sammenslutningen af Danske Småøer, Dorthe Winther, Omø. Hun tilføjer dog, at hun tror på, at det kommer:

- Vi ser en tendens til, at folk gerne vil flytte fra byen ud på landet, og jeg tror på, at attraktive botilbud kan få nogle til at overveje at flytte til en af småøerne. Vi har unikke muligheder med natur og tid til børnene, og mange øer har fibernet så man uden problemer kan arbejde fra en hjemmearbejdsplads, siger Dorthe Winther til dknyt.

Hun bemærker i den forbindelse, at småøernes største problem ikke er fraflytning, men dødsfald. Eksempelvis har statistikens bundskaber, Fur, for et af de tidligere år påvist, at den faktisk havde en nettotilflytning, men alligevel oplevede et fald på grund af flere dødsfald end fødsler.

- Der er fortsat en kamp, der skal kæmpes for at opretholde de basale rammevilkår for småøerne, konstaterer Dorthe Winther.

De 27 småøer

(med kommunens navn i parentes)

Agersø (Slagelse)
Anholt (Norddjurs)
Askø (Lolland)
Avernakø (Faaborg-Midtfyn)
Barsø (Aabenraa)
Birkholm (Ærø)
Bjørnø (Faaborg-Midtfyn)
Baagø (Assens)
Drejø (Svendborg)
Egholm (Aalborg)
Endelave (Horsens)
Fejø (Lolland)
Femø (Lolland)
Fur (Skive)
Hjørnø (Hedensted)
Hjortø (Svendborg)
Lyø (Faaborg-Midtfyn)
Mandø (Esbjerg)
Nekselø (Kalundborg)
Omø (Slagelse)
Orø (Holbæk)
Sejersø (Kalundborg)
Skarø (Svendborg)
Strynø (Langeland)
Tunø (Odder)
Venø (Struer)
Årø (Haderslev)

Morgendagens meningsdannere

Johanne Rao Jensen og Christian Otholm, Yngresagen

KOMMUNER OG UNGE HAR BRUG FOR HINANDEN

På Borgen vil man have de unge hurtigere gennem uddannelsen. Det er et problem, når unge bruger megen tid på at arbejde for erfaringen sideløbende med studiet. I erhvervet vil man have unge med arbejds erfaring. Her er det et problem, når unge kommer ud på arbejdsmarkedet kun udstyret med den teoretiske viden, de har fra deres studie. Samtidig understreger både politikere, erhvervsliv og forskere vigtigheden af, at unge tager på udlandsophold under uddannelsen.

Det siges ofte, at unge aldrig før har stået over for så mange valgmuligheder som i dag. Det er et privilegium med modifikationer. For når samfundet taler med to tunger, er det svært at vælge til eller fra uden en dirrende usikkerhed i kroppen og en halvdårlig smag i munden.

Alt skal effektiviseres. Det synes at være blevet mantraet for vores samfund, og det er ikke til diskussion. De offentlige institutioner skal effektiviseres, du og jeg skal effektiviseres, og denne klumme kan sikkert også effektiviseres. 'Nedskæring' er blevet erstattet med 'effektivisering' i det politiske og forvaltningsmæssige ordforråd, og det virker. Hvor de fleste kan blive enige om, at nedskæringer er ubehagelige, så er det naturligvis en nødvendighed, at vi effektiviserer.

Spørgsmålet om, hvorvidt det nu også er hovedambitionen med Projekt Danmark, at vi skal være verdens mest effektive land, tages sjældent op på beslutningsniveau. Det er der såmænd ikke noget nyt i. Det er jo helt naturligt. Så er det bare en skam, hvis man ikke kan følge med.

Følgervirkningerne af denne altopslugende dagsorden er så småt begyndt at vise

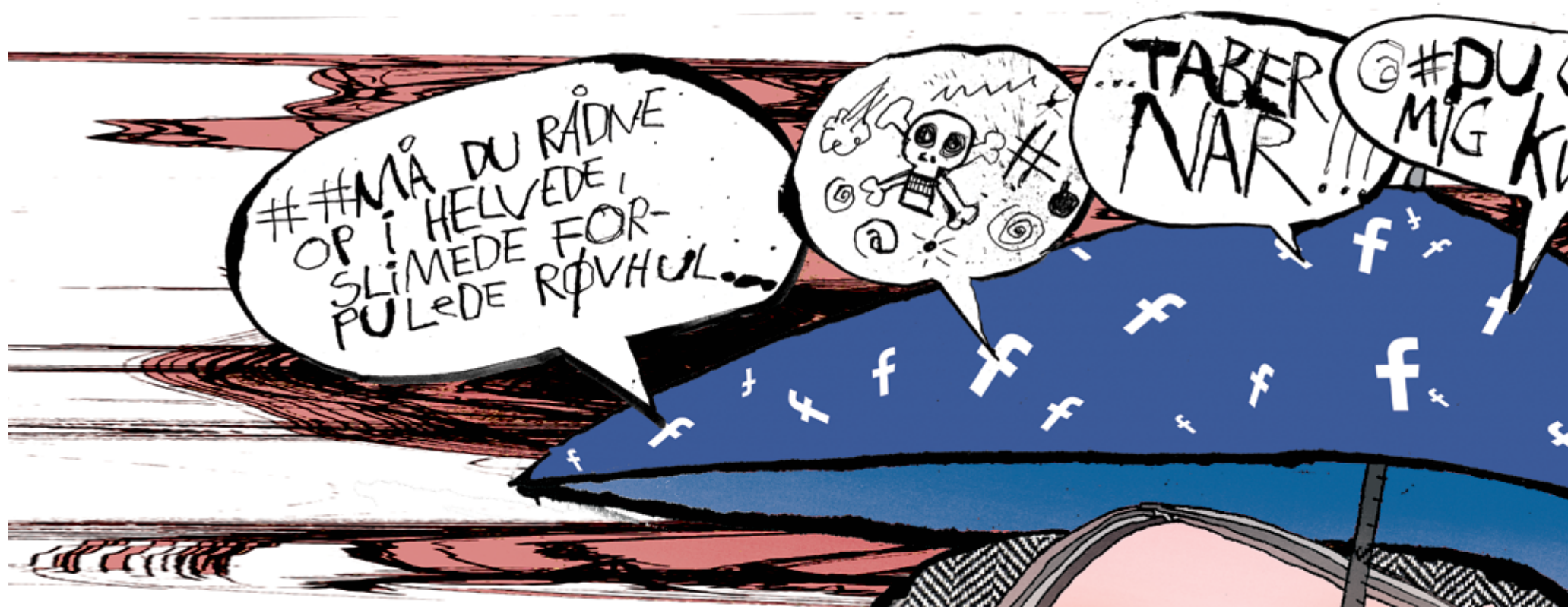
sig hos de unge i form af blandt andet stress og mistrivsel; både blandt dem, der følger med, og dem, der ikke kan. Symptomer som søvnløshed, mavesmerter og angstanfald er helt naturlige oplevelser for mange unge. Konsekvenserne på længere sigt kan vi kun gisne om, men det er næppe sundt for nogen, når der kræves mere på kortere tid med færre ressourcer.

Staten vil også effektivisere kommunerne og presser dem på kroner og øre. I sidste ende er det dog kommunerne selv, der har magten til at vælge, om man vil tage det kedelige mantra til sig eller være det tiltrængte alternativ. Selvfølgelig er der grænser for, i hvor høj grad kommunalpolitikere og de kommunale institutioner kan ignorere presset, men netop når det kommer til at inddrage de unge i de kommunalpolitiske beslutninger og prioriteringer, behøver det ikke at koste en herregård.

Unge er en fantastisk ressource, der gerne vil knokle for det, man tror på. Hvor presset fra Borgen fremmer politikerleden blandt unge og mindsker deres politiske engagement, kan kommunerne genvinde denne tillid ved at være de unges nærdemokrati, der lytter, støtter og inddrager aktivt. Ungeråd er eksempelvis et rigtig godt initiativ, der allerede praktiseres i nogle kommuner og er ved at blive stablet på benene i andre.

Når staten tilsidesætter reelle ambitioner på ungeområdet i effektiviseringens navn, efterlader det et unikt mulighedsrum for kommunerne. Få de unge bragt i spil i den kommunalpolitiske beslutningstagning. Tal med dem i stedet for at tale om dem, som mange andre desværre gør. Det siges ofte, at unge aldrig før har stået overfor så mange valgmuligheder som i dag. Lykkes det at give plads til dem og motivere dem til at vælge at engagere sig i deres kommune, vinder alle.

"Hvor presset fra Borgen fremmer politikerleden blandt unge og mindsker deres politiske engagement, kan kommunerne genvinde denne tillid ved at være de unges nærdemokrati, der lytter, støtter og inddrager aktivt."

Kommunikation på sociale medier er en del af den offentlige debat og det politiske liv, men de kan være svære at styre. For hvordan overlever man en shitstorm?

Når shitstormen raser

Del 1 af 3

Kommunen guider dig de næste tre uger igennem de sociale mediers jungle.

Af **Ronja Pilgaard**
ronja@kommunen.dk

Så skete det alligevel. Du fik skrevet en statusopdatering eller kastet dig ud i en kontroversiel politisk debat. Nu vælter det ind med vrede opslag på din Facebook-profil. Du har allerede fortrudt og overvejer et kort øjeblik, om du bare skal slette dit opslag og håbe, at ingen kan huske det i morgen. Hvis ikke medierne allerede har ringet, føles det næsten sikkert, at de gør det lige om lidt.

Men fælles for alle shitstorme er, at de rent faktisk går over, og at livet går videre. Ifølge direktøren i kommunikationsbureauet Republic,

Jon Kiellberg, bliver de fleste shitstorme nemlig glemt.

- Vi har set rigtig mange shitstorme, og derfor falder deres nyhedsværdi. Nogle år tilbage kunne sådan en shitstorm jo leve i evigheder. De spredte sig ofte fra de sociale medier og ud i de etablerede medier, hvor de kunne køre i lang tid. Men man kan se, at shitstorme nu kun har 2-3 dages tilløb, og så forsvinder de oftest igen. Det er mest de helt store shitstorme, der står tilbage i folks hukommelse; for eksempel Rødby-spytteren. Ham vil vi nok kunne huske, mens vi om bare ganske få måneder vil have glemt, at den tidligere DF'er Carsten Horn sagde, at en god socialdemokrat er en død socialdemokrat, i forbindelse med Anker Jørgensens død.

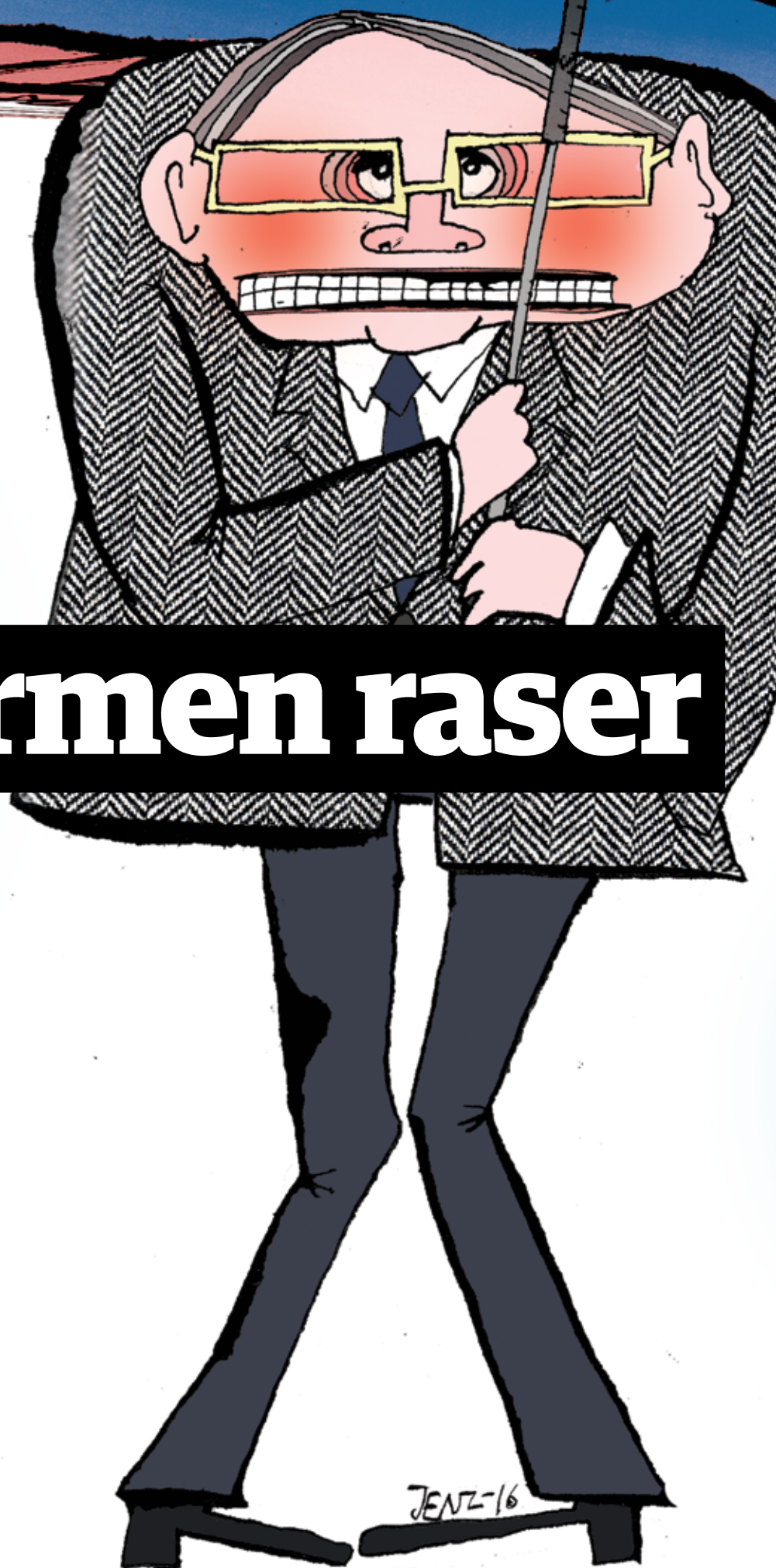
Meget grovere indhold

Det er ikke noget nyt, at politikere kommer til at skrive eller sige noget, de kommer til at fortryde. I mange år foregik debatten i avisernes spalter, men med de sociale

medier er borgerne kun et enkelt klik fra at kalde deres borgmester en vidunderlig mand eller en digital sinke. Og det gør de så. Det viser en ny undersøgelse foretaget af Epinion for Deloitte. Her siger hele 20 procent af de mere end 1.000 adspurgte danskere, at de indenfor de seneste to år har skrevet negative kommentarer om enten virksomheder, produkter, politikere eller privatpersoner. Kigger man længere ned i undersøgelsens tal, drejer det sig om 8 procent, der har skrevet negative kommentarer om politikere.

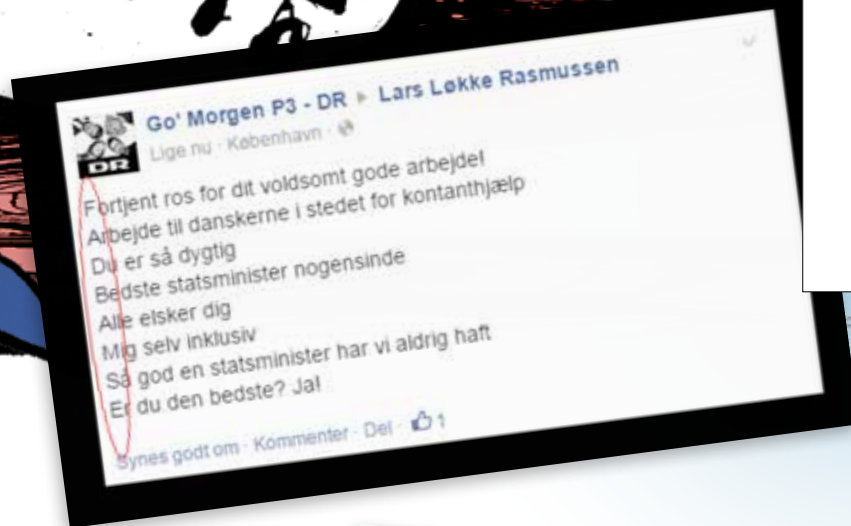
Medieekspert i Deloitte, Frederik Behnk, som har lavet undersøgelsen, kalder de mange negative kommentarer for et skred.

- Indholdet er blevet grovere end tidligere og på mange måder mere personligt. Det er der måske ikke noget nyt i, men mens man for ti år siden kunne sige grove ting rundt om spisebordet eller til et selskab, så siger man det i dag rundtom Facebook-spisebor-

Taktik #1**Censurer**

Der er ikke plads til negativitet på din Facebook. Så hvis du kommer i politisk modvind, finder du den store delete-knap frem. De negative røster forstummes med lidt hjælp fra dig – du sletter nemlig hver og en. Det kan også være, at nogle af dem, der har været rigtigt sure, får en tur med 'spam-markeringen', så de i hvert fald bliver udelukket fra Facebook i et stykke tid. Problemet er bare, at folk ikke kan lide at få at vide, de skal tie stille, og derfor flytter debatten ud fra din egen Facebook-side og ud i blogosfæren, hvor du ingen mulighed har for at kontrollere den.

Man må ikke skrive fadøl eller fadbamse på Lars Løkke Rasmussens (V) væg. Så brugerne blev kreative

Taktik #3**Slet**

Du giver din status en tur med den digitale slettelak og håber, ingen så, hvad du skrev. Du kan være heldig, at ingen så, hvad der skete på din Facebook-væg, men risikoen for, at et skærmbillede nu løber løst rundt på de sociale medier, er stor, uden at du har nogen form for kontrol over situationen. Til gengæld flytter de vrede kommentarer ud på mange platforme, og derfor dør følelsen af at være vrede sammen hurtigt. Bringer medierne historien om, at du har slettet et provokerende opslag, kan du se frem til en shitstorm, der raser både i de tabloide medier, på Facebook-brugeres private profiler og måske endda i de trykte aviser.

Busselskabet Movia svarer sjældent på negative henvendelser, så da de i marts - endnu en gang - kom i modvind, blev deres Facebookside oversvømmet med opslag fra vrede borgere.

Taktik #2**Ignorer**

Det kan være, du mener, din Facebookside er en slags åbent nyhedsbrev, som alle kan se med på, og ikke et sted, du behøver at gå i dialog. Eller også mister du simpelthen overblikket og kan ikke forholde dig til de mange kommentarer. Når stormen raser i naturen, stiller man sig jo heller ikke ud midt i det hele og skændes med vejrguderne. Du vælger i hvert fald at lade være med at svare på noget som helst, til stormen har lagt sig. På et tidspunkt begynder du at skrive nye statusopdateringer om andre emner. Stormen lægger sig, men i et stykke tid efter vil du modtage kommentarer om shitstormen, som du selvfølgelig også ignorerer.

Mogens Camre (DF) røg ud i en fire dage lang shitstorm efter at have slettet et opslag, hvor han kommenterede, at en journalist med tyrkiske rødder interviewede en minister med indiske rødder.

Joachim B. Olsen (LA) måtte skynde sig ud at undskylde, at han havde kommenteret en smule perfidt på, at Anker Jørgensen gik bort.

Taktik #4

Undskyld

Der er undskyldninger og beklagelser. Og så er der politikere, der lægger sig fladt ned. Sådan en er du. Du har dummet dig på Facebook, og nu er folk vrede. Så du skynder dig at sige undskyld og påtager dig al skyld. Selv når medierne ringer og vil have en forklaring, tager du den fulde skyld på dig. Når folk ikke har noget at brokke sig over længere, fordi du selv godt ved, du har dummet dig, ebber shitstormen hurtigt ud.

Carsten Horn, som tidligere har stillet op for DF, insisterede på, at han havde ret til at juble over Anker Jørgensens død. Facebook-brugerne var ikke enige. Han holdt stand, men det kostede flere ridser i lakken, end hvis han havde lagt sig fladt ned.

Taktik #5

Forsvar

Det er langt fra de fleste, som mener, du har en god sag. Du har sagt eller skrevet noget provokerende, og nu mener Facebook-horden, du skal bøde for det. Du forsvarer derfor dit synspunkt i en ny statusopdatering, som gør endnu flere opmærksomme på dit første opslag. Medierne hører, at du er ved at få ørerne gevaldigt i maskinen, og ringer og beder om en forklaring. Du forsvarer igen din udmelding og skaber dermed endnu mere opmærksom om din shitstorm. Du får enkelte ambassadører, som hepper på dig, men de fleste kommentarer er vrede brugere. Når du føler, at du har brugt tid nok på den her sag, begynder du at opdatere din Facebook med andre nyheder.

Får Foto: Scanpix
I et afstand fra tidligere

Taktik #6

Forklar

Du har skrevet eller sagt noget, som folk er blevet vrede over. Men du har en god sag, og derfor holder du fast i dit standpunkt. I en ny statusopdatering forklarer du sagen uddybende, og du svarer folk pænt i kommentarfeltet. Du vejer dine ord med omhu - også når medierne ringer - så du ikke blot forsvarer din ret til dit synspunkt, men forklarer det, så folk forstår, hvorfor du siger, som du gør. Hvis stormen raser med tilpas vindstyrke, vil dine forklaringer hjælpe eventuelle ambassadører - meningsfæller, der bakker dig op - med at fastholde dine synspunkter og forklare dem videre for de folk, der står foran din virtuelle port med høtyve.

Shitstormen hos Zoo raser stadig to år senere, men danskerne elsker Bengt Holst og Zoo og tager ofte til genmæle overfor dem, der skælder ud over, at giraffen Marius måtte lade livet.

« Fortsat fra forrige side

det. Og her rammer det væsentlig bredere. Man kan uden de store problemer nå flere tusinde i stedet for de syv, som fysisk sidder rundt om bordet.

Hold stand

Som udgangspunkt er der seks strategier, folk normalt vælger, når borgerne samstemmigt skælder dem ud på de sociale medier: ignorer beskederne, slet dit opslag, censurer kommentarerne, læg dig fladt ned og sig undskyld, forsvar dit standpunkt eller forklar dit standpunkt.

- Nogle lukker ned og fortæller, at de holder en pause fra Facebook. Andre går i brechen mod personerne bag de

vrede kommentarer. Det gør eksempelvis Naser Khader, som træder direkte op imod de modstandere, han diskuterer med, i stedet for blot at lægge sig ned, siger Jon Kiellberg.

Og at stå ved sit standpunkt kan give en øget troværdighed - især hvis shitstormen har ramt de etablerede medier også. Det så man blandt andet, da Zoo gik igennem den største shitstorm, Danmark nogensinde har set - nemlig da det blev besluttet at slå giraffen Marius ihjel. Direktør Bengt Holst insisterede på, at Zoo gjorde det rigtige, mens folk i hele verden himlede op om mord på søde dyr. Hurtigt efter debatten

var begyndt, kom folk til og bakkede Zoo op.

- Det er relativt let at komme til at fare i flint - også som lokalpolitiker - når man tænker, at man har en førstehåndskommentar til en given sag. Ved nærmere eftertanke skulle man måske have formuleret sig anderledes. Så er det måske ikke en god idé at fastholde sit standpunkt for at bevare sin troværdighed, men i andre sager, hvor man har undersøgt data og har en solid argumentation bag sig, så opbygger det i min verden troværdighed at holde fast, siger Frederik Behnk.

Ingen rigtige svar

Dermed ikke sagt, at det altid

er den rigtige vej at gå at blive ved med at forklare, hvorfor man handler og skriver, som man gør.

- Hvis der bare var én rigtig måde at håndtere en shitstorm på, så ville folk jo gøre dét, men det afhænger enormt meget af sagen, hvad der er det rigtige at gøre, siger Jon Kiellberg.

Han understreger dog, at det sjældent er en god idé at slette sit opslag, medmindre man får at vide fra partitoppen, at mulighederne er enten sletning eller udmeldelse. Det måtte byrådspolitiker i Gladsaxe, Mogens Camre (DF), sande, da han fik på puklen for en statusopdatering, hvor han kritiserede, at

enDR-journalist med tyrkisk-kurdiske rødder interviewede en socialminister med indisk baggrund om integrationsudfordringer.

Manu Sareen tog et skærmbillede, inden Camre nåede at slette opdateringen, og lagde det ud på sin Instagram- og Facebook-profil, hvorefter shitstormen rasede i fire dage både på Facebook og i de etablerede medier. Camre insisterede først på, at det var andre, der tillagde ham visse motiver, hvorefter han til sidst indrømmede, at hans statusopdatering var forkert formuleret.

- Det med at slette sit opslag eller at ignorere det er sjældent en god idé. De vil blive

ved med at køre på, at man er en kryster. Så er det langt bedre at lade ting stå, så det ikke bliver en historie i sig selv, at man ikke vil stå ved det, man har skrevet. Undskyldninger kan også hjælpe nogle gange. Danskerne kan være enormt kritiske og himle op. Men hvis man kommer med en oprigtig undskyldning og ikke venter alt for lang tid med at komme med den, kan den modvirke en shitstorm. Men man skal ikke sige undskyld for enhver pris, for hvis man har en pointe, skal man jo stå ved den, siger Jon Kiellberg.

Mennesket i centrum for byernes udvikling

Gennem 50 år har arkitekten Jan Gehl studeret og talt om et mere menneskeligt byrum - om et opgør med modernismen og motorismen. I dag vinder hans ideal om 'liveable cities' indpas i alverdens storbyer, men han mener også, at det kan fungere i den danske provins - hvis der skabes mere liv i gaden.

Af Morten Munkholm
munkholm@kommunen.dk

”Den tætte by er simpelthen bedre for sundheden. Og der er det jo interessant, at Københavns Kommune har en meget dominant politik, hvor de siger, at i denne by vil vi gøre alt for, at folk kommer til at gå og cykle så meget som muligt. Stier er ikke længere noget, man laver til en søndagsspadsetur. Det er noget, du laver, så du fristes til at gå og cykle på dem hver dag.”

Jan Gehl har modtaget blandt andet Akademisk Arkitektforenings hædersmedalje og Bertha og Carl Benz-prisen.

Foto: Martin Lehmann / Polfoto

Har du ikke en blyant?” Jan Gehl har sat sig til rette og fundet et stykke papir fra sin medbragte stak af breve, blade og noter frem. Som en sand arkitekt vil han tegne, mens han fortæller, men han er ikke glad for den kuglepen, han har fået tilbudt at gøre det med. Efter et par forgæves forsøg på at finde en erstatning sætter han dog den første streg med kuglepennen alligevel. En streg, der ikke skal danne grundlag for en bygning eller et gadebillede, men en større fortælling om samfundsudviklingen generelt. Jan Gehls første streg er en tidslinje fra 1960 og frem til i dag. Ovenover skriver han sirligt nogle nøgleord ned: Lever længere, bedre økonomi, rejser mere ud af Danmark, flere turister, små husstande og så måske det vigtigste - fritidssamfundet.

- Fritiden får større og større betydning. Det er også derfor, folk flytter fra land til by, for når du får mere fritid, vil du ud og bruge byens mange tilbud. Du kan jo få det hele i byen i dag: koncerter, optog, gayparade - og du kan blive fri for at sidde i kø i din bil tre timer om dagen, siger han efter at være blevet spurgt til urbaniseringstrenden.

For Jan Gehl er det helt oplagt, at folk finder sammen i de tætbebyggede byer, for det er her, der er liv. Det er her, der er gang i gaden. Det er her, du kan bevæge dig rundt på en mere ukompliceret måde - i bedste fald kan du nå det meste til fods.

- Nøglen ligger i, at der i alle byer bor nogle, der hedder homo sapiens. De har sådan set boet i byerne i mange tusind år, og de har nogle bestemte karakteristika. For det første er de gå-dyr - de har sanser og bevægelser til at gå. Selvfølgelig opstår der så nogle problemer, hvis du begynder at putte dem allesammen ind i nogle kørekasser, siger han.

Dansk eksportvare

Det var helt tilbage i 60'erne, at Jan Gehl begyndte at studere bylivet. I 1971 dannede hans studier grundlag for bogen 'Livet mellem husene',

og siden er det blevet til en række nye bogudgivelser, der alle kredser om det samme emne: Hvordan vi mennesker bruger byen, og hvordan byen bør indrette sig efter det. Jan Gehl har været banerfører for et opgør med modernismen og motorismen, som han selv kalder det - en modstand mod ideen om, at byerne skulle planlægges oppefra med betonklodser, at den skulle tænkes som en bo-maskine.

- Engang var det smart, at vi allesammen kørte i bil og boede i firkantede kasser. Det hjalp mod tuberkulose og andre bakteriesygdomme, at du fik lys, luft og rent vand udenfor byen. Det var det, som førte til de modernistiske byplanlægningsdogmer, forklarer han.

Men hurtigt udviklede man penicillin, og siden har byerne oplevet en kraftig kvalitetsudvikling. Lejligheder blev slået sammen og moderniseret, så der er blevet plads til en hel familie. Gårdene er blevet grønne og værd at opholde sig i. Og gaderne er blevet mere trygge at færdes på, både hvad angår kriminalitet og trafik.

- Byrummet blev før i tiden lavet til en stor befolkning med masser af børn, hvor konerne gik hjemme, de vaskede tøj, havde lokum i gården og fik bragt kul op i lejlighederne. Det var en hel anden by end i dag, hvor vi har mere fritid, flere penge, går ned på cafeerne eller svømmer i havnen, forklarer Jan Gehl.

De tre nøgleord for nutidens byplanlægning er liveable, sustainable og healthy - og det er de principper, Gehl Architects har brugt, når de har været med til at udvikle cykelstier i Singapore, lukke en del af Broadway i New York for trafik og skabe bedre plads til bylivet i Moskva.

Sunde byboere

Et studie af 14 byer i tidsskriftet The Lancet har tidligere på måneden slået fast, at der er en klar sammenhæng mellem, hvor du bor, og hvor sund du er. Borgerne i de tætbebyggede Hongkong havde en langt sundere livsstil end dem i Baltimore, fordi de i langt højere grad bruger

Blå bog

► Arkitekt, byplanlægger og forfatter født i 1936.

Anses for at være en af Danmarks mest vidtfavnende og fremtrædende byplanlægningsarkitekter og et fyrtårn i international sammenhæng.

► Fik i 1966 et researchlegat på Kunstakademiets Arkitektskole og har siden arbejdet som lektor, professor, underviser og leder af Center for Byplanlægning samme sted. Stiftede i år 2000 Gehl Architects, som siden har arbejdet med byplanlægning i alverdens storbyer.

► Har modtaget massevis af priser for sit arbejde, heriblandt Akademisk Arkitektforenings hædersmedalje og Bertha og Carl Benz-prisen. Fik i 2009 tildelt hædersydelsen fra Statens Kunstfond, som er et livsvarigt legat.

Kilde: Statens Kunstfond

deres ben og offentlig transport til at komme omkring.

- Den tætte by er simpelt hen bedre for sundheden. Og der er det jo interessant, at Københavns Kommune har en meget præcis politik, hvor de siger, at i denne by vil vi gøre alt for, at folk kommer til at gå og cykle så meget som muligt. Stier er ikke længere noget, man laver til en søndagsspadsretur. Det er noget, du laver, så du fristes til at gå og cykle på dem hver dag, siger Jan Gehl, hvorefter han rejser sig for at finde kommunens vision for byliv i 2015.

”Metropol for mennesker” står der på forsiden - bagpå står der: ”Rådgiver: Gehl Architects”.

- Vi ved jo faktisk, at hvis du kan lave en byplanlægning, der lægger op til en times motion hver dag, så lever du i gennemsnit syv år længere. Det er blevet en meget vigtig målsætning for byplanlægningen i dag at lave sunde byer, siger Jan Gehl, som bestemt ikke er bleg for at tage æren for en stor del af den positive udvikling, der er sket i landets hovedstad de seneste 20-30 år.

Meget af byplanlægningen er nemlig foregået i tæt samarbejde med Arkitektskolen, hvor han var professor og rådgiver. På mange måder er København altså blevet et udstillingsvindue for Jan Gehl og hans danske eksportvare: Menneskers brug af byen.

- Hvis du spurgte folk i København for 30 år siden, hvorfor de var i byen, så ville de fleste sige: Det er jeg for at handle ind. Hvis du spørger dem nu, så vil de fleste sige: Det er jeg for at være i byen. Byen har fået en ny værdi af at være et sted, hvor du går hen for at se, hvad der sker. For at møde andre mennesker og for at opleve, fortæller han.

Motorismens død

Et af de vigtigste parametre for, at folk kan være i byen, er et opgør med bilinvasionen, som Jan Gehl kalder det. Bilerne står konstant for skud, når han beretter om sit byideal. Han ser dem som et levn fra dengang, parcelhuse med have blev hvermandseje, og alle kiggede ud mod forstæderne frem for ind mod byen. Og han fortæller gladelig om undersøgelser, der viser, at biltrafikken har toppet og nu er for nedadgående.

- Bilen er en dårlig teknisk løsning i dag. Den er 115 år gammel og kommer fra Det Vilde Vesten i Detroit. Den var måske en god idé, dengang byerne var små, og du reelt befandt dig i Det Vilde Vesten. Men hvis du tager til Tokyo, hvor der i dag bor 30 millioner, så er bilen jo en fuldstændig vanvittig løsning på mobilitet, når der er så mange, der skal rundt i systemet hver dag. Det kan slet ikke lade sig gøre, siger Jan Gehl og proklamerer, at motorismens død også vil betyde et opgør med det lykkelige forstadsliv, som

det blev defineret af centrumdemokraten Erhard Jakobsen med villa, Volvo og vovse.

- Forstæderne er bygget på princippet om billig benzin. Hvis der bliver mindre benzin, eller den bliver knap så billig, har forstæderne et problem. Vi er inde i en forvirret periode i øjeblikket, hvor olien er faldet i pris, men den kommer til at gå op igen. Det er jeg sikker på, for der er begrænsede ressourcer og et stort træk på dem, siger arkitekten.

Han er stærk tilhænger af at regulere biltrafikken så meget som muligt med både trængselsring og dyrere parkering, og han giver ikke meget for de erhvervsdrivende, der påstår, at de får mindre omsætning ud af det. Hans erfaringer fra blandt andet Melbourne og New York siger nemlig det stik modsatte.

- I en tid, hvor hele Amerikas økonomi generelt gik nedad, så gik den op der, hvor man regulerede den vilde biltrafik. Tror du, at alverdens byer var fulde af gågader og stræder, hvis ikke det var godt for økonomien? Hvis folk ikke behøver se sig over skulderen konstant, men kan gå lidt frem og tilbage og se, hvad der er af tilbud, så boner det tværtimod ud hos de handlende, forklarer Jan Gehl.

Fremtidens levesteder

Mens de handlende i hovedstaden nyder godt af de gående kunder i centrum, er de i stigende grad forsvundet fra de danske provinsbyer. Og trods et stort engagement i urbanismen gør det ondt på Jan Gehl at se, hvad der foregår rundtom i landet.

- Jeg har et blødt hjerte for provinsbyerne. Desværre kan

vi se, hvordan de er ved at falde sammen én efter én. Butikkerne lukker, der kommer ikke nogen nye; alt det, man lavede i 70'erne og 80'erne, kan ikke holdes i live, så gågaderne halveres i længde. Nethandel og storcentre slår specialbutikkerne i provinsbyerne ihjel, siger han.

Men en del af løsningen ligger ifølge Jan Gehl i at få skabt et nyt kredsløb i provinsbyernes handelsgader. Alle lokalområdets fritidsaktiviteter i form af musikskoler, spejderaktiviteter, sport, frivilligt arbejde, bingo med mere skal tænkes ind i bykernen, så det foregår der, hvor folk fristes til at gå forbi og deltage. På den måde kan det skabe liv i gaden.

- Det kræver, at man udtænker en anden økonomisk model, for spejderne kan selv sagt ikke finansiere at

”Jeg har et blødt hjerte for provinsbyerne. Desværre kan vi se, hvordan de er ved at falde sammen én efter én. Butikkerne lukker, der kommer ikke nogen nye; alt det, man lavede i 70'erne og 80'erne, kan ikke holdes i live, så gågaderne halveres i længde. Nethandel og storcentre slår specialbutikkerne i provinsbyerne ihjel.”

holde gang i gaden. Omvendt kan man ikke undvære byen som mødested i lokalsamfundet, siger han og sammenligner det med at holde en fest.

Her er det en klassisk fejl, at festlighederne bliver spredt på for mange etager, eller at der lige pludselig er mere gang i den i køkkenet end på dansegulvet. Aktiviteten skal samles i bykernen, og så skal mobiliteten gøres nemmere og i langt mindre grad handle om bilisme, mener Jan Gehl.

- De senere år har vi set steder, hvor folk flytter fra, og man ikke kan sælge huse. Det kalder vi så Udkantsdanmark. Men jeg kan sagtens forestille mig, at tendensen vil ramme selv de bedste forstæder i fremtiden, for livet udenfor byen vil i stigende grad indebære, at du skal bruge megen tid og mange penge på transport, siger han.

Kig til Venedig

Da Gehl Architects sidste år var med til at udvikle en strategi for Singapores fremtid, var bilerne heller ikke tænkt med. Millionbyen ligger på en ø og har allerede nu natur-skabte problemer med pladsmangel.

Samtidig regner man med, at den skal vokse fra fem til otte millioner mennesker i de kommende år, så løsningen kunne være 25 små bysamfund, hvor man bevæger sig rundt til fods eller på cykel, og hvorfra man ultrahurtigt med tog kan komme rundt i storbyen. Det er ikke moderne forstæder, mener Jan Gehl - det er levesteder, som man kender det fra Venedig.

- Den var verdens største by i 1350, og så begyndte den at stagnere, men gaderne er blot tre meter brede i gennemsnit, og de mange broer over kanalerne har betydet, at bilerne slet ikke kunne komme ind i Venedig. Derfor har man klarret sig mobilt til fods, mens større transporter foregik til vands, fortæller han og påpeger, at vi i de næste 20-30 år vil se en masse nye versioner af Venedig skyde op globalt.

- Du kan se på Venedig, hvor effektiv en by kan være på trods af, at der ikke er biler. Du kan også se, hvor mange menneskelige kvaliteter det giver. Folk møder hinanden på gaden, børnene leger i bybilledet, og støjniveauet er kun det halve af, hvad vi ellers ser i byerne. Mangel på motion er bestemt heller ikke et problem, siger han.

Plads til alle

Udover de økonomiske og

menneskelige kvaliteter ved et lokke folk mere ud på gaden vil det også påvirke vores inddragelse i samfundet, mener Jan Gehl.

- Det er en del af bylivet, at man mødes ansigt til ansigt. Det er vigtigt for den sociale sammenhængskraft, og det er vigtigt for demokratiet, siger han og nævner den første del af USA's forfatning, der netop sikrer retten til, at man kan mødes og udøve demokrati i det offentlige rum.

Derfor er det også påfaldende, at det amerikanske samfund i dag er bygget så meget op om forstadsliv og bilisme, som det er tilfældet.

- Hvis du sidder derhjemme og ser X Factor og handler ind på Nemlig.com og kun kører i bil til dit private kontor, så giver det sig selv, at din viden om og deltagelse i det direkte demokrati ikke er særlig stor, siger Jan Gehl, som er stolt af den måde, vi arbejder med byrummet derhjemme.

- Jeg traf en kvinde i Vietnam, som havde været på kursus i København. Hun kom over til mig og spurgte, om vi oplevede et voldsomt babyboom i Danmark. Det gør vi jo ikke, men den opfattelse havde hun altså fået, fordi hun hele tiden så børn i bybilledet. Det gør du, fordi de kan gå eller cykle trygt til skole, og det er unikt for vores byer. I Vietnam er det for farligt for børn at bevæge sig ud i byen, forklarer han.

For en storby er det i dag et tegn på kvalitet, hvis der er både 8-årige og 80-årige i gadebilledet. Det viser et humant overskud, at der er plads til de aldersgrupper i det ellers stærkt konkurrenceprægede urbane miljø. Og der kommer flere og flere børn og ældre i alverdens metropoler.

- For mig personligt er det fantastisk at sidde her, 50 år efter at vi så småt begyndte at studere mennesker i byerne, og så se, at den ene by efter den anden nu går efter at blive mere 'liveable' - at de vil være mere menneskevenlige. Det er en stor glæde, siger Jan Gehl.

Jan Gehls idealer om at gøre byerne mere venlige for gående og cyklister vinder frem i storbyerne. Hans arkitektfirma har været hyret ind til opgaver i blandt andet New York, Chongqing og Brighton.

Fotos: Gehl Architects

Kommunerne skal være bedre til at afklare og afstemme mål og behov, mener Thomas Bille.
Foto: Gentofte Kommune

Erfaringer er grundlag for god innovation

Kommunerne skal blive bedre til at skabe viden om, hvad der virker. Og så er der brug for flere ressourcer til nytænkning, siger Thomas Bille, der har skiftet kommunal direktørpost ud med konsulentjob.

Jonas Sloth Bach
jonas@kommunen.dk

Efter godt et årti i den kommunale forvaltning har Thomas Bille skiftet jobbet som direktør for Social og Sundhed i Gentofte Kommune ud med en stilling som konsulent. Nu håber han at kunne hjælpe kommunerne med at lave den nytænkning, der for ofte fylder for lidt i den daglige drift.

Den kommunale opgave vokser i omfang og kompleksitet, og der er behov for at gribe kerneopgaverne an på nye måder.

- Der er en række ydelser, som man kommer til at skulle levere på andre måder fremadrettet. Vi er nødt til at tænke, at ydelserne og service-

relationen skal udvikles og forandres, fordi der bliver færre ressourcer og flere borgere, der har brug for en eller anden form for hjælp, siger Thomas Bille og peger på, at både velfærdsteknologi og digitalisering kommer til at udgøre en væsentlig del af løsningen.

Stop-and-go

Kommunerne er 'gearet til perfektion' i at klare den løbende driftsopgave, men de er ikke gearet til at skabe forandringer og hele tiden forandre sig, fordi driftsopgaven stiller krav om, at man har meget faste rutiner, forklarer Thomas Bille.

- Det betyder, at man som udgangspunkt har færre ressourcer og kompetencer til at skabe forandringer og radikal innovation. Det er en af de udfordringer, som kommunerne står overfor, siger han.

Teknologien er stadig en væsentlig del af løsningen, mener Thomas Bille, men han erkender, at kommunernes indsats og fokus har været præget af 'stop-and-go'.

- Tilbage i 2009-2011 gik mange all-in med velfærdsteknologi, men indså, at teknologierne ikke var fuldt udviklede og helt modne nok, og at man faktisk ikke havde opbygget de nødvendige kompetencer, der skal til for at udnytte teknologierne i driften, siger Thomas Bille.

Det blev også klart for mange, at teknologien er det mindste af løsningen og ikke et quick fix, men at det er behovet for udvikling af driften, der er afgørende, og at implementering af teknologi først lykkes, når den medarbejder, der står overfor borgeren og skal anvende teknologien i sit daglige arbejde, forstår, accepterer, mestrer og anvender teknologien, uddyber Thomas Bille.

"Vi skal blive langt bedre til at etablere viden om, hvad der virker, og om vi bruger pengene på de indsatser, der giver mest. Der er begrænset med skattekrone til rådighed, så spørgsmålet er: Bruger man dem på de rigtige indsatser?"

Thomas Bille, tidligere social- og sundhedsdirektør i Gentofte

Nu satses der igen på velfærdsteknologi og innovative løsninger, men der er stadig brug for bedre afklaring og afstemning i kommunerne.

- Det handler om at lave et godt match mellem behov og muligheder i velfærdsteknologi. Det kræver indsigt i egne processer og arbejdsgange, og det er vigtigt, at man gør sig klart, hvad man vil opnå. Er det en besparelse eller en kvalitetsforbedring, eller noget helt tredje?, siger Thomas Bille.

Samtidig skal kommunerne også blive bedre til at lære af de bedste eksempler hos kollegerne.

- Ellers bliver det dyrt og svært at skabe gevinst, siger han.

Brug for mere viden

Generelt kan kommunerne blive både bedre og mere effektive til at løse de vigtigste opgaver, hvis man i højere grad ser på effekterne af indsatser og investeringer.

- Vi skal blive langt bedre til at etablere viden om, hvad der virker, og om vi bruger pengene på de indsatser, der giver mest. Der er begrænset med skattekrone til rådighed, så spørgsmålet er: Bruger man dem på de rigtige indsatser?, siger Thomas Bille.

Alt for ofte bruger man mange penge på baggrund af politiske prioriteringer uden at overveje, hvordan en ny indsats skal måles og vurderes.

- En af forklaringerne er, at der løbende kommer ændringer i lovgivningen og nye politiske ønsker. Man sætter en indsats i gang hurtigt, men spørger ikke altid sig selv, hvad der er vigtigt at måle og monitorere undervejs. Det er hamrende svært, når tingene skal gå stærkt, men man er nødt til at prioritere det i højere grad, siger Thomas Bille.

I den proces er det også vigtigt at inddrage borgerne mere, mener han.

- Det handler også om en anden type forventningsafstemning med borgeren, siger han og peger på, at man ved at blive bedre til at lytte til borgerne både får en bedre idé om, hvad den væsentligste service skal indeholde, og hvilke parametre det giver mening at måle sin indsats på.

- Kommunerne skal blive

Blå bog

► 44 år

► Uddannet cand.scient. adm. ved Roskilde Universitetscenter

► Fra 2000 til 2004 ansat ved revisions- og rådgivningsfirmaet Deloitte

► Fra 2004 til 2005 projektleder ved Hovedstadens Sygehusfællesskab

► Fra 2005 til 2016 ansat i Gentofte Kommune som afdelingschef i Social og Sundhed, som vicedirektør og siden august 2014 som direktør

► Siden februar 2016 konsulent og partner i Spitze & Co.

bedre til at bygge viden op om det, de gør. Hvad kommer der egentlig ud af det? Hvilke effekter kommer der, og er det dem, vi gerne vil opnå? Får vi nok for pengene, eller bør vi gøre noget andet? Det er man nødt til at blive bedre til at svare på, siger Thomas Bille.

Forandring i stor skala - hvad kan den offentlige sektor lære af bevægelserne?

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre. Kommunen inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Rune Baastrup

Direktør og partner, Deltagerdanmark

En ny bølge tager til i styrke herhjemme. I kommunerne kaster beslutningstagere, medarbejdere, borgere og organisationer sig ud i en omfangsrig eksperimenteren med nye måder at skabe offentlig værdi på under betegnelser som samskabelse, ny velfærd og kollektiv effekt. Aarhus laver Kærlig Kommune, Holbæk vælter mure mellem forvaltningerne og definerer fællesskab som kommunal kerneopgave, mens Ringkøbing-Skjern er kommet langt med medarbejderdrevne innovation. Tilsvarende i civilsamfundet. Fondene søger nye veje med kollektiv effekt, mens vi blandt græsrodderne ser Venligbo-grupper skyde op i hver en flække. Sager, der samler, skaber nye rum for hverdags-velfærdsaktivisme og vander uge for uge nye ideer, som spirer og gror til inspiration for os andre. I Københavns nordvest-kvarter har Medborgerne med støtte fra TrykFonden slået dørene op for et genuint københavnsk eksperiment med community organizing.

Vi har kaldt det for en ny deltagerbølge. Deltagerbølgen synes at vokse ud af en fornyet tro på, at mennesker i fællesskab kan realisere langt større ting, end vi i de senere år har turdet lide på. Deltagerbølgen udtrykker ikke kun et ønske om at ændre samfundet - men også om at forandre den måde, vi forandrer det på. Til noget, vi gør sammen.

Spørgsmålet er dog, om alt dette deltageri også kan bruges, når det kommer til komplekse offentlige systemer? Spørger man hos verdens femtestørste arbejdsgiver, er svaret ja.

Lærer af sociale bevægelser

Mange arbejdspladser herhjemme har efterhånden innovationsbrevkasser og hjemmesider, hvor medarbejdere kan skrive nye ideer og forslag op. I britiske NHS (National Health Service) har man taget ambitiøse skridt videre i bestræbelsen på at opnå dybere kulturforandringer, større handlekraft og hurtigere implementering af fornyelse. Et centralt initiativ har været en national "Change Day" med det formål at få nye ideer og forbedringer af sundhedsvæsenet fremelsket i langt større skala fra de 1,7 million ansatte. På den årlige forandrigsdag har initiativtagerne opfordret alle både medarbejdere, ledere og borgere til at afgive løfte om at foretage konkrete handlinger. Alt foregår frivilligt og på tværs af siloer og ledelseslag. Første år førte det til 180.000 løfter. Sidste år rundede man 800.000!

Damian Roland er en ung børnelæge og den oprindelige idémand bag den første Change Day. Det kom med andre ord ikke fra direktionen - men fra en ung børnelæge med noget på hjerte. Han allierede sig med andre kolleger på tværs af organisationen og fik hjælp af NHS' enhed for kvalitet og forbedring til at søsætte forandrigsdagen som et græsrodsinitiativ. Rolands løfte det første år var at smage på en stribe af de medicinpræparater, han prøver at få i børnene til daglig. Efterfølgende har han arbejdet med industrien for at ændre opskrifterne efter selv at have smagt på sagerne.

Louise Trowse, en andenårssygeplejestuderende, besluttede sig for at bytte plads med patienterne en dag, hvilket har spredt sig, og hendes handling har siden ført til en reform af pensum på sygeplejeuddannelserne. Ellie Milner, en ung sygeplejerske, startede med at afgive løfte om at smile og lytte mere til patienterne, og det har i dag ført til faste "feedback-

Wednesdays", hvor medarbejderne systematisk lytter til og får feedback fra patienterne. Ashley Brooks, en borger og patient, startede et initiativ med en privat whistleblower-hotline, som krediteres for en forbedring af medarbejdernes tillid til ledelsen med 30 procent på blot et år.

Et nyt forandringsparadigme

Forleden havde jeg den inspirerende fornøjelse at møde en af kvinderne bag. Hun hedder Jackie Lynton og har fra en stol i NHS' kvalitets og forbedringsenhed haft en nøglerolle i arbejdet med at give plads og form til initiativet. I mødet med hende får man også en intuitiv fornemmelse af, hvad det vil sige at skifte det traditionelle forandringsparadigme ud med et nyt. Hun har med en blanding af mod, charme og dedikation personligt holdt direktøren for hele NHS og hundredvis af andre afgørende beslutningstagere i ro trods deres hævede øjenbryn over hendes insisteren på at acceptere dette som "græsroddernes bevægelse", der skal holdes fri af den vanlige målefeber.

NHS er som sundhedsvæsenet flest: ofte særdeles topstyrede og hierarkiske.

Det har uheldige konsekvenser for arbejdet med at skabe forandring, hvilket Helen Bevan og kolleger påpeger i en interessant hvidbog om deres forandringsteorier:

Typisk udformes forandring i tunge, langsomme oppefra-ned-strategiprocesser, hvor ledelseslag og eksterne konsulenter diagnosticerer problemer i organisation, arbejdsgange og procedurer og foreslår løsninger, der siden beslutes i omfattende handleplaner og trækkes ned over medarbejderne i systemet. Tilsvarende tager man ofte metoder og modeller, der virker ét sted, og forsøger at overføre dem til alle andre via benchmarking og løbende revisioner af compliance-krav. Erfaringen er blot, at de traditionelle forandringsmodeller funderet i ledelseslagene ikke leverer de ønskede resultater, hvilket Bevan og kolleger tørt konstaterer i hvidbogen. Den diagnostiske top-down forandringsmodel kan ikke levere forandring i den hastighed og skala, som samtiden kræver - med budgetmæssige udfordringer og konstante forandringer i omverden, teknologi og medicin. I stedet implemen-

Fem tips om læren af sociale bevægelser

- **Giv slip på kontrollen** og tænk forandring som kampagner med højdepunkter og fælles handling
- **Dyrk commitment** i stedet for at jagte compliance
- **Fremelsk den indre brændende ambition** og motivation gennem historiefortælling fremfor de ydre brændende platforme og incitamentsstyring
- **Opdyrk en rig relationskultur** og sørg for, at alle dyrker både stærke og svage bånd på tværs for at sikre afsmitning og samarbejde fremfor silotænkning, dilemmaspil og abekastning
- **Tillad fordelt lederskab** at vokse frem på kanten - ikke i centrum - og gør det ved at give plads til "the boatrockers": dem, der rykker i båden og giver den ny retning, men samtidig formår at blive i den.

"Spørgsmålet er dog, om alt dette deltageri også kan bruges, når det kommer til komplekse offentlige systemer? Spørger man hos verdens femtestørste arbejdsgiver, er svaret ja."

teres et dialogisk forandringsparadigme, der favoriserer storytelling, netværk, brændende ambition, forpligtelse og handling.

"Godt nok til os"

Jackie Lynton, Helen Bevan og kollegerne i NHS' kvalitets- og forbedringsenhed har gennem ti år i stedet hentet stadig mere inspiration fra forskere i sociale bevægelser. Søger man rundt i de cirkler, havner man før eller siden hos Marshall Ganz fra Harvard Kennedy School of Government. Ganz blev school-dropout i 1963, da borgerrettighedsbevægelsen trak ham til Mississippi, og han har siden opbygget årtiers erfaring som community organizer og kampagnestrateg. Han blev kendt verden over i takt med, at folk søgte at forstå, hvordan det lykkedes for Barack Obama at slå Hillary Clinton og siden blive valgt som USA's første sorte præsident. Som Jackie Lynton sagde, da hun for nylig kørte en workshop med os i København: "Hvis Ganz er god nok til den amerikanske præsident, er han også god nok til NHS!"

Ganz' teorier og metoder er unikke, ikke mindst fordi de hjælper med at besvare to nøgleproblemer for alle, der beskæftiger sig med involvering - nemlig spørgsmål om skala og forpligtelse. Hvordan kan vi nå langt forbi Tordenskjolds soldater og skabe en egentlig storskalainvolvering af borgere eller medarbejdere - uden at satse på løn og snævre incitamenter? Og hvordan kan vi skabe forpligtende strukturer og kulturer, hvor folk holdes ansvarlige for at realisere det, vi arbejder på?

Ifølge Jackie Lynton kan vi med Ganz' metoder også lykkes med at finde et greb, der kan modsvare det, man med et modeord i erhvervslitteraturen kalder for disruption - men blot for den offentlige sektor.

Når softwaren i systemet er 1,7 million offentligt ansatte, så er disruption ikke en ny app eller tjeneste som Airbnb - men evnen til at vække inspiration i stor skala og få folk i hobetal til at tænke nyt, lære af hinanden og handle på de presserende problemer, vi møder, i håbet og troen på, at vi nok skal finde en løsning sammen. Præcis det, sociale bevægelser gør, når de lykkes.

Inspirationen fra sociale bevægelser er selvsagt ikke svaret på alt - men det viser, at en gryende deltagerbølge ikke kun bør tænkes som staffage. Det kan tilsyneladende hjælpe os videre i jagten på nye, mere effektfulde og mere berigende måder at tage vare på fremtiden for vores fælles velfærdssamfund.

Hvis det er godt nok for Obama og NHS, er det måske også lige akkurat godt nok til vores danske velfærdsinstitutioner.

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

"Jeg synes ikke, det kan være rigtig, at regeringen beder Folketinget støtte en krig i Syrien uden at ville give et fuldt indblik i, hvem Danmark skal give militær støtte i Syrien."

Nikolaj Villumsen, udenrigsordfører (EL), forud for vedtagelsen af den danske militærindsats i Irak og Syrien til Ritzau

Hæv ambitionsniveauet for erhvervsuddannelserne, Løkke

o praktik

Lizette Risgaard

Formand for LO

Flere praktikpladser til de unge og bedre mulighed for, at voksne kan uddanne sig, er vores absolut vigtigste mål. Det er nu, vi skal sikre balancen i vores samlede indsats - men der er behov for, at regeringen skruer meget mere op for ambitionerne.

Vi er enige om, at flest mulige danske lønmodtagere skal nyde godt af opsvinget, når det er her. Men fagbevægelsen vil meget gerne hjælpe regeringen med at hæve sit ambitionsniveau på voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet. Vi vil noget mere end bare bestille nye analyser.

En bunden opgave for alle

"Fagbevægelsen vil meget gerne hjælpe regeringen med at hæve sit ambitionsniveau på voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet. Vi vil noget mere end bare bestille nye analyser."

om bordet er, at der bliver skabt flere praktikpladser til de unge ude på arbejdspladserne. I dag står 11.000 unge og mangler en praktikplads i en virksomhed (januar-tal).

Statsministeren har selv sagt: Vi skal lykkes med at skabe flere praktikpladser. Der bliver massivt brug for

Vi tvinger de unge til at spille tiden. I dag står 11.000 unge og mangler en praktikplads.

Foto: Mads Nissen / Polfoto

faglærte i fremtiden, og derfor er det helt tosset, at tusindvis af unge i dag spiller tiden med at vente, fordi der ikke er pladser nok - eller vælger en anden vej. Vi har netop brug for, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse.

Samtidig står vi med den hovedudfordring, det er at sikre, at flere arbejdsløse bliver opkvalificerede og kommer i arbejde. Der stilles krav til de arbejdsløse - men der skal så sandelig også stilles krav til arbejdsgiverne. Udfordringen er ikke mangel på vilje hos de ledige, men mangel på job.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Sådan noget som en gratis frokost findes ikke

For snart mange år siden var nærværende klummeskriver på et dyrt kursus i USA - i Austin, Texas, nærmere bestemt. En vigtig detalje, for selvom europæere og i særdeleshed danskere ofte bilder sig selv ind, at amerikanerne i store træk er, ligesom vi selv er, så gælder antagelsen kun østkystamerikanere eller til nød dem fra filmindustrien i Californien. Men ikke dem fra Texas.

Ofte sandt er det da også, at texanerne ikke er ligesom os. Det er de andre amerikanere strengt taget heller ikke, men for texanernes vedkommende er det ekstra tydeligt. Alligevel lykkedes det en professor ved University of Texas at Austin at forbløffe sine danske kursister under en omgang smalltalk i kantine mellem undervisningssessionerne.

Hvordan vi egentlig kom ind på emnet, står hen i det uvisse, men det endte i hvert fald med, at professoren fortalte os om, engang han havde fået tilbudt et professorat på et canadisk universitet. Han nærede på forhånd en vis skepsis overfor canadiere i almindelighed, idet han på grund af den lidt højere skattesats betragtede dem som en slags socialister, men han gav det en chance og tog derop for at se stedet og jobbet an.

Nu gik det selvfølgelig hverken værre eller bedre, end at professoren undervejs i samtalen om jobbet fik nævnt sin modvilje mod skatteniveauet i Canada, hvortil de canadiske universitetsfolk svarede, at han jo skulle tænke på sundhedssystemet og forskellige andre fordele, som så til gengæld var gratis. Det var naturligvis tænkt som en udglattende be-

mærkning, men den fik den stik modsatte effekt.

Den texanske professor rejste sig øjeblikkeligt, samlede sine papirer sammen og puttede dem i tasken og snurrede vredt, at han ALDRIG ville kunne leve med at skulle arbejde for nogen, der betragtede noget skattebetalt som gratis. Ord betyder noget. Eftersom professoren straks drejede om på hælen og forlod både lokalet, universitetet og Canada, vides det af gode grunde ikke, hvordan de canadiske universitetsfolk modtog salutten, men de danske kursister, som han fortalte anekdoten til, var behørigt overrumplede over reaktionen.

Ord betyder noget

Nu ligger det som sagt mange år tilbage, og siden dengang er Liberal Alliance jo kommet til herhjemme, så i dag er tankegangen ikke længere fuldstændig fremmed for selv gennemsnitsmagelige velfærdsdanskere.

Liberal Alliance har da også i efterhånden flere kommuner forsøgt sig med at få fjernet ordet 'gratis' om skattebetalte ydelser fra kommunernes hjemmesider, en bestræbelse, som partiet har haft behersket succes med. Men selvom ingen kommuner endnu har iværksat en systematisk udflugt af "gratis"-ordet, så er synspunktet kommet på dagsordenen og nyder en vis genklang. Ord betyder noget.

Det er man også fuldstændig bevidst om på den modsatte side af den politiske farvecirkel. Her har man i årevis konsekvent kaldt alle borgerlige partier for 'højrefløjen', og det har efterhånden stået på så længe, at ordet er gledet

"Liberal Alliance har da også i efterhånden flere kommuner forsøgt sig med at få fjernet ordet 'gratis' om skattebetalte ydelser fra kommunernes hjemmesider."

ind i almindeligt ureflekteret sprogbrug. Det bedste, der kan ske, hvis man gerne vil udøve langtidspåvirkning.

For år tilbage pågik et modsatrettet påvirkningsforsøg, nemlig da 'højrefløjen' havde ræ-

sonneret sig frem til, at SF's succes (ja, det var dengang) måtte skyldes partiets held med at dølge sit socialistiske udspil. Praktisk taget alle borgerlige politikere sørgede derfor omhyggeligt for meget overtydeligt at sige "Socialistisk Folkeparti", men det gik i sig selv igen, fordi stribevis af grinende SF'ere tog tråden op og artikulerede partinavnet Socialistisk Folkeparti om muligt endnu tydeligere.

Bogstavleg

Længere tilbage, da Fremskridtspartiet med listebogstavet Z stadig spillede en rolle, var indflydelse til VKZ et af Socialdemokratiets yndlingsskræmmebilleder, og for at alle rigtig skulle fatte, hvor slemt det var, sørgede socialdemokrater altid for at holde en umærkelig pause mellem V og K i udtalen af VKZ, sådan at det kom til at lyde som V-KZ. Man skrev det dog ikke på den måde - det ville have været for tydeligt - men da Z-partiet blev afløst af Dansk Folkeparti med listebogstav O, skete det ofte, at socialdemokrater skrev VKO i stedet for VKO, altså med et nul i stedet for et stort O.

Men det var og blev spidsfindigheder for de indviede. Det virker nu engang bedst, når den sproglige krigsførelse får effekt på dagligsproget. Hvad det angår, har gratis-ordet ligefrem sin egen forkortelse, TINSTAFL, for 'There Is No Such Thing As A Free Lunch' (eller TINSTAFL, hvis man foretrækker den amerikanske version med 'Ain't' i stedet for 'Is'). Ord betyder noget.

6,4

milliarder kroner lyder ekstraregningen for de flygtninge, der vil ankomme frem mod 2020, ifølge beregninger fra Finansministeriet.

Kilde: Ritzau

Skolepolitikken underkender skolens virkelighed. Et opgør med eksklusionspraksis garanterer ikke et inkluderende læringsmiljø.

Efter at have tilbragt to år sammen med to lærerteam i en folkeskole må vi konstatere, at der er ganske langt mellem de skolepolitiske diskussioner og skolens og lærernes praksis. På mange måder underkender skolepolitikken skolens virkelighed.

De lærere, som vi har forsket sammen med, er refleksive, veluddannede, udviklingsparate og engagerede og arbejder på en skole med stort fokus på det, som vi aktuelt politisk sætter fokus på: klasseledelse, målstyret didaktik, varieret undervisning med fokus på det fagdidaktiske. Hvis noget er svært her – og det er det – så er det svært for alle. Og så handler det ikke om de individuelle lærere, men om de skolepolitiske rammer, lærerne arbejder under og den forståelse af lærergerningen, som sættes af den politiske diskussion. I en tid, hvor det er besluttet, at alle børn skal trives bedre, alle børn skal blive dygtigere, og flere børn skal inkluderes, viser det sig, at lærerne ender med at stå i krydspresituationer, som i sidste ende betyder, at de kommer til kort i forhold til at undervise sådan, at alle børn deltager, udvikler sig, lærer og trives.

Sammen med vores fokus på forhold i skolens praksis her og nu kaster vi et blik på dansk skolepolitik og anlægger en kulturhistorisk vinkel på skolen. Ved at have det skolepolitiske og kulturhistoriske blik på skolen viser vi, hvordan nutidens skole på mange måder er et opgør med, hvordan man tidligere har søgt at etablere god undervisning for flest mulige børn; dog uden at man i dette opgør har haft det nødvendige blik på børnene, lærerne end-sige undervisningen. Det er vores pointe, at man i opgøret har overset nødvendigheden af at have blik for, at gode betingelser for børns deltagelse i skolen kræver et vedholdende blik for, hvordan børn deltager forskelligt i undervisningen, og ligeledes kræver, at undervisningen kan tilrettelægges på en sådan måde, at den kan favne børns forskellige deltagelsesbetingelser helt konkret.

Den ekskluderende skole

Allerede i 1814, hvor Danmark som det første land i verden indførte undervisningspligt, meldte spørgsmålet sig: Hvordan sikrer man

god undervisning til alle børn, når børn er forskellige? I første omgang var svaret, at børn ikke skal lære det samme. Nogle børn skal lære mere end andre børn, og nogle børn skal lære noget andet end de fleste. På den konto besluttedes det, at børn så vidt muligt skulle lære det, der kunne sikre, at de blev selvfor-sørgende som voksne. Det betød i praksis, at nogle børn i den almindelige skole lærte ”det hele”, andre børn lærte ”det nødvendige”, og andre igen lærte ”ikke så meget, men nok” til at kunne klare sig. Ser man på sammensætningen af børnene i en almindelig klasse, talte den børn i forskellige aldre, der var mere eller mindre dygtige til fagene. De børn, der blev kategoriserede som børn, der skulle ”lære noget andet”, blev naturligvis ekskluderet fra den almindelige skole og havde deres skolegang for eksempel i tidens abnormskoler. Det gav altså god mening både at have forskellige børn i samme skole og at opdele børnene i forskellige skoler. Man talte i den forbindelse om undervisningsdygtige og undervisningsudygtige børn. Tidens skolepolitik var en politik, der først og fremmest var interesseret i den rette placering af børnene, og den rette placering af børnene blev forstået som den skole-sammenhæng, der tog højde for det enkelte barns individuelle forhold.

I begyndelsen af det tyvende århundrede ændredes skolens struktur, og der kom øget fokus på, hvorvidt børnene var alderssvarende. Særlig opmærksomhed blev man på de børn, der blev kategoriseret som mere end almindelige oversiddere – børn, der på grund af manglende oprykning kom for langt væk fra deres jævnaldrende. På den konto ekskluderedes en række af de børn, der hidtil havde deltaget i skolen, med den forklaring, at børnene havde behov for særlig undervisning for at lære det, de skulle. Den almindelige skole blev altså mindre rummelig, fordi det mentes at være bedst for alle børn.

Elevdifferentiering og flere børns eksklusion fra den almindelige skole blev betragtet som et godt tiltag. Det mentes ganske enkelt at være nødvendigt, hvis børnene skulle lære mest muligt. Og i øvrigt mente man også, at det var nødvendigt, hvis almenskolen skulle fungere. Man talte om, at folkeskolen blev

”Som skoleforskere anno 2016 møder vi således konsekvenserne af, at der er et politisk styrket fokus på børns udbytte af undervisningen, der svækker lærerens blik for børns deltagelsesbetingelser.”

hæmmet i sit arbejde, hvis den enkelte classes børn var for forskelligartede. Det var fortsat forhold hos børnene og børnenes særlige behov, der begrundede differentieringen og dermed børnenes eksklusion.

Skolereformen af 1958 er et eksempel på, at de mange eksklusionstiltag på et tidspunkt vendtes til en række inklusionstiltag. I første omgang skete dette, uden at det blev begrundet med at være bedst for børnene og deres læring. Senere blev det – som vi ved – et vægtigt argument for det inkluderende klasserum.

Elevdifferentiering og eksklusion er altså en naturlig del af den danske folkeskole, og den har sin opkomst i en forståelse af, at børn har forskellige deltagelsesbetingelser for at kunne indgå som elever i skolens undervisning, og nogle af disse forskellige deltagelsesbetingelser kalder på særlige vilkår, når barnet skal fungere som elev. Man kan også sige, at kategoriseringen af alle børn og eksklusionen af nogle børn er en grundsten i den danske folkeskoles organisering, som på den ene side anerkender, at børn har forskellige betingelser for at fungere som elever i den samme undervisning, og på den anden side underkender, at folkeskolens undervisning skal tilrettelægges på en sådan måde, at den kan favnes af børn med forskellige vilkår for deltagelse.

Ved skolereformen af 1993 afløstes logikken om elevdifferentiering af logikken om undervisningsdifferentiering. Den elevsammensætning, som hidtil havde været uønsket, blev nu betragtet som et gode for alle elever og ydermere som en betingelse for det enkelte barns læringsudbytte. Fra skolepolitisk hold talte man om: *”(...) at den enkelte elev vil opleve alsidig og optimal udvikling, hvis klassen består af elever med forskellige ressourcer.”* Hermed blev det muligt, at tænke undervisningsdifferentiering og inklusion sammen som to ting, der understøtter samme bevægelse, nemlig ”god under-

visning for flest mulige elever”. Efterfølgende har vi haft en inklusionslov, der sikrer en mere divergent sammensætning af børn i den enkelte klasse, samt en skolereform, der understreger, at alle børn skal have et fagligt løft.

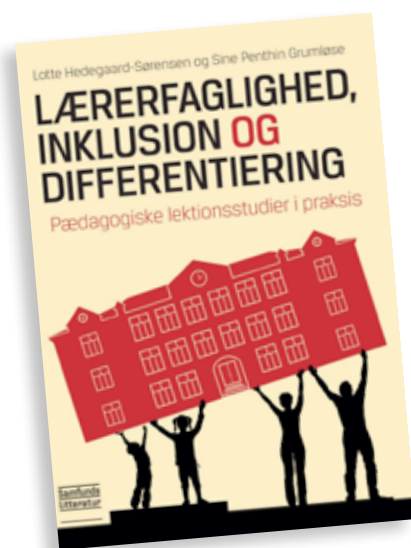
Underkender skolens virkelighed

Mens undervisningsdifferentiering og inklusion i skolepolitiske sammenhænge er kommet til at fungere som hinandens forudsætninger – ikke mindst på grund af opgøret med skolens kategoriseringstrang og eksklusionslogikker – møder vi i skolen lærere, der ikke kan løfte opgaven, fordi betingelserne for at kunne etablere en god undervisning ikke er til stede. I opgøret med skolens eksklusionspraksis synes skolepolitikken at have glemt at spørge ind til, hvilke betingelser en undervisning med en høj grad af inklusion og undervisningsdifferentiering egentlig har i en nutidig folkeskoleklasse.

Når vi ser med i praksis, ser vi, at de seneste års fokus på børns læringsudbytte sammenholdt med de betingelser, som vi ser den enkelte lærer har for at gennemføre en god, inkluderende og differentieret undervisning, stiller mange lærere i en svær situation. Vi ser, at ikke alle børn i en klasse deltager som elever og at nogle gør det mere end andre. Børnenes vilkår for at kunne indtræde i rollen som elev er ganske enkelt ikke gode nok, og læreren får ikke taget hånd om børnenes manglende deltagelse godt nok.

Som skoleforskere anno 2016 møder vi således konsekvenserne af, at der er et politisk styrket fokus på børns udbytte af undervisningen, der svækker lærerens blik for børns deltagelsesbetingelser. Og dette sker vel at mærke i en tid, hvor der er ganske meget behov for, at man kan arbejde med netop børns forskellige deltagelsesbetingelser i undervisningen. Lidt firkantet kan man sige, at man i opgøret med skolens gamle eksklusionspraksisser har glemt at anerkende, at børn har forskellige vilkår, betingelser og behov, også når de er en del af klassefællesskabet, og at man i tilrettelæggelsen af nutidens skole underkender disse forskellige deltagelsesbetingelser. Vi må således konkludere, at hvis undervisningen i folkeskolen skal fungere såvel for de fleste børn som for det enkelte barn, må betingelserne for undervisningen være anderledes. Som det er nu, ender den enkelte lærer nemt i uløselige krydspresituationer, hvor børn ikke trives, ikke bliver så dygtige, som de kunne blive, og ikke er inkluderet i undervisningen. Der er behov for en skolepolitik, der tager disse udfordringer alvorligt.

Sine Pentthin Grumløse, adjunkt, UCC og **Lotte Hedegaard-Sørensen**, lektor i specialpædagogik, DPU

Lærerfaglighed, inklusion og differentiering - pædagogiske lektionsstudier i praksis

af Lotte Hedegaard-Sørensen og Sine Pentthin Grumløse formidler med stor tæthed til praksis, hvordan skolepolitikken i Danmark placerer lærere i krydspresituationer. I bogen kommer forfatterne tæt på læreres praksis og faglige selvforståelse – og samtidig på de samfundsmæssige, kulturelle og politiske betingelser, som påvirker læreres praksis og faglige selvforståelse i netop disse år. Bogen rummer – set fra praksis – en kritik af detaljstyring af lærerarbejdet, som fjerner lærere fra helt grundlæggende pædagogiske tilgange til arbejdet med børn.

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debato**gnavne**@kommunen.dk

”Det er et godt første skridt på vejen til at sikre bedre retssikkerhed for borgere og virksomheder. Man burde gå endnu længere og sikre, at der var en maksimal periode på tre måneder for, hvor længe man skal vente.”

Brian Mikkelsen (K), skatteordfører om, at regeringen og Socialdemokraterne lader 130 nyansatte i Skatteankestyrelsen arbejde i to år mere med at håndtere de mange klagesager, til Politiken.

25. APRIL

Konference om væksten i hovedstaden

Københavns Kommune og Novo Nordisk holder i dag debat under overskriften "Greater Copenhagen - Hovedstadsregion i vækstspor eller vadedsted?" Eftermiddagen byder på oplæg og debat, blandt andet en politisk debat med Christine Antorini (S), Brian Mikkelsen (K) og Jakob Engel-Schmidt (V) og en debat om regionens brands styrker og svagheder med Karsten Dybvad, administrerende direktør i Dansk Industri, Sophie Hæstorp Andersen (S), formand for Region Hovedstaden, og Mads Krogsgaard Thomsen, Executive Vice President i CSO Novo Nordisk.

Tilmelding påkrævet
Novo Nordisk, Bagsværd

26. APRIL

Høring om BPA-området

Social- og Indenrigsudvalget afholder en åben høring om BPA-ordningen. Formålet med høring er at få belyst, hvordan den Borgerstyrede Personlige Assistance (BPA) fungerer i sin nuværende form.

Landstingssalen

26. APRIL

Statsrevisormøde

Provianthuset, lokale P2-40 på Christiansborg

27. APRIL

Lukket høring om Kulturens Analyseinstitut

Landstingssalen

27. APRIL

Åbent samråd om beskæftigelse af indvandrere

Beskæftigelsesudvalget har kaldt beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen (V) og udlændinge-, integrations- og boligminister Inger Støjberg (V) i samråd om beskæftigelse af indvandrere. Udvalget har blandt andet bedt ministrene redegøre for:

- deres holdning til, at personer i det muslimske miljø i TV2-dokumentaren ”Moskeerne bag sløret” opfordrer muslimske kvinder til ikke at arbejde
- at man i Odense Kommune oplever, at kvinder nægter at tage praktik i en Fakta-butik med henvisning til, at de ikke vil røre salgsvare indeholdende svinekød
- hvad ministrene vil gøre for at sikre, at personer af ikke-vestlig oprindelse kommer i arbejde fremfor at leve på offentlig forsørgelse
- beskæftigelsesfrekvensen for personer med ikke-vestlig oprindelse.

Beskæftigelsesudvalgets samrådsspørgsmål AL-AO er stillet efter ønske fra Marlene Harpsøe (DF).

Værelse 1-133 på Christiansborg

28. APRIL

Uddannelsesmødet 2016

Uddannelses- og forskningsminister Ulla Tørnæs holder uddannelsesmøde den 28. og 29. april 2016 for hele den videregående uddannelsessektor. Formålet er at drøfte udviklingen i sektoren med udgangspunkt i et aktuelt politisk tema. Temaet for årets møde er dannelse i de videregående uddannelser. De inviterede er rektorer og bestyrelsesformænd for de videregående uddannelsesinstitutioner samt repræsentanter fra en bred kreds af interessenter på det uddannelsespolitiske område.

Deltagere vil blive personligt inviteret.
Hotel Koldingfjord A/S, Fjordvej 154, 6000 Kolding

28. APRIL

Åbent samråd om forskelle i antal underretninger per kommune

Social- og Indenrigsudvalget har kaldt social- og indenrigsminister Karen Ellemann (V) i samråd om de store forskelle i underretninger per kommune, jævnfør Ankestyrelsens rapport om underretningsstatistik (2014).

Udvalget har bedt social- og indenrigsministeren redegøre for de store forskelle i antal underretninger per kommune. Endvidere har udvalget spurgt ministeren om, hvilken sammen-

FOTO: AP/POLFOTO

28. APRIL

Åbent samråd om bankers medvirken til skatteunddragelse

Skatteudvalget har kaldt skatteminister Karsten Lauritzen og erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen i samråd om konsekvenserne af danske bankers medvirken til skatteunddragelse samt regeringens nationale og internationale sanktioner i forbindelse med skatteunddragelse.

Skatteudvalget har bedt ministrene svare på, om banker kan idømmes erstatningsansvar, i det omfang de har medvirket til skatteunddragelse eller burde have vidst, at skatteunddragelse var kundens hensigt med en transaktion. Ministrene bedes yderligere svare på, hvilke sanktioner der kan anvendes overfor banker, der medvirker til organiseret skatteunddragelse, samt redegøre for regeringens indsats for at forhindre danske bankers medvirken til skatteunddragelse. Ministrene bedes derudover redegøre for danske bankers rolle i forbindelse med oplysninger fremkommet via Panama Papers.

Ministrene bedes endvidere redegøre for Danmarks internationale ambitioner i forhold til at bekæmpe skatteunddragelse samt redegøre for yderligere initiativer, der kan sætte en stopper for skatteunddragelse, herunder initiativer, der kan gennemføres af Danmark uanset andre landes holdning.

Lokale 2-080 på Christiansborg

hæng ministeren mener, der er mellem antallet af underretninger og kommunernes evne til at afdække behovet for hjælp til udsatte børn, samt hvordan ministeren vil sikre, at både kommuner med henholdsvis mange eller få underretninger leverer den rette indsats, så ingen børn overses.

Samrådsspørgsmål M er stillet efter ønske fra Pernille Rosenkrantz-Theil (S).

Værelse 2-080 på Christiansborg

28. APRIL

Åbent samråd om fald i udgifterne til merudgiftsydelser til borgere med handicap

Social- og Indenrigsudvalget har kaldt social- og indenrigsminister Karen Ellemann (V) i samråd om, hvorfor der er sket et fald i udgifterne til merudgiftsydelser, og hvordan ministeren kan være sikker på, at lovgivningens intentioner efterleves.

Udvalget har bedt ministeren redegøre for, hvorfor der er sket et fald i udgifterne til merudgiftsydelser, herunder om ministeren kan være sikker på, at kommunernes ændringer i deres vurderinger i sagerne ligger indenfor intentionen i lovgivningen (jf. SOU alm. del - svar på spm. 15). Udvalget har også bedt ministeren redegøre for, om ministeren kan være sikker på, at lovgivningens intentioner efterleves, når handicaporganisatio-

nerne oplever, at borgere ikke får den rette hjælp. Samrådsspørgsmål N er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Lokale 2-080 på Christiansborg

28. APRIL

Åbent samråd om kriminelle bander

Åbent samråd med justitsminister Søren Pind om kriminelle bander. Udvalget har bedt ministeren redegøre for, hvilke initiativer han vil tage for permanent at kunne stoppe kriminelle bander som for eksempel indvandrerbanden Brothas.

Samrådsspørgsmål BE er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lokale S-092 på Christiansborg

3. MAJ

Spørgetime med statsministeren

Landstingssalen

4. MAJ

Samråd om konsekvenser af karakterkrav til gymnasierne

Udvalget for Landdistrikter og Øer har kaldt ministeren for børn, undervisning og ligestilling Ellen Trane Nørby i samråd om konsekvenser af karakterkrav til gymnasierne.

Udvalget har blandt andet anmodet ministeren for børn, undervisning og ligestilling om at redegøre for regionale forskelle i forhold til, hvor mange der udelukkes fra de gymnasiale uddannelser med regeringens forslag om karakterkrav på 4 i dansk og matematik. Udvalget har endvidere spurgt, om ministeren mener, at det er problematisk, at der en geografisk skævhed i, hvem der udelukkes fra de gymnasiale uddannelser med regeringens forslag til karakterkrav, og om ministeren mener, at der er en risiko for at skabe en yderligere polarisering mellem de områder i landet, der allerede i dag har et højt uddannelsesniveau, og de områder, der har et lavere uddannelsesniveau.

Samrådsspørgsmålene er stillet efter ønske af Magnus Heunicke (S).

Værelse 2-080 på Christiansborg

4. MAJ

Åbent samråd om nedskæringer på Det Kongelige Bibliotek

Kulturudvalget har kaldt kulturminister Bertel Haarder (V) i åbent samråd for at redegøre for de alvorlige nedskæringer på Det Kongelige Bibliotek.

Udvalget har med henvisning til artikler i Politiken den 30. marts 2016 bedt ministeren redegøre for de alvorlige nedskæringer på Det Kongelige Bibliotek og herunder svare på:

- om nedskæringerne svækker formidlingen af den danske kulturarv
 - om nedskæringerne rammer Det Kongelige Biblioteks kerneaktiviteter
 - hvilke konsekvenser nedskæringerne får for danske forskere, studerende og andre brugere af Det Kongelige Bibliotek.
- Samrådsspørgsmål Q er stillet efter ønske fra Mogens Jensen (S).

Værelse S-092 på Christiansborg

4. MAJ

Åbent samråd om Statsrevisorernes beretning

Beskæftigelsesudvalget har kaldt beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen (V) i samråd om Statsrevisorernes beretning 14/2015 om implementering af reformerne af førtidspension, fleksjob, sygedagpenge og kontanthjælp.

- Udvalget har blandt andet spurgt om
- ministerens kommentarer til Statsrevisorernes kritik af implementeringen af reformerne af førtidspension, fleksjob, sygedagpenge og kontanthjælp
- hvorvidt ministeren vil gøre noget for at gøre skaden god igen i de tilfælde, der påpeges i rapporten
- hvad ministeren har lært af Statsrevisorernes kritik, og hvad ministeren vil gøre for, at fejlene ikke gentager sig

Beskæftigelsesudvalgets samrådsspørgsmål AQ er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL).

Værelse 1-133 på Christiansborg

108

millioner kroner over seks år vil Sundhedsminister Sophie Løhde (V) afsætte for at få skåret ned på bunkerne af patientklager.

Kilde: Politiken

Kommuner

SLAGELSE

Erhvervsdirektør fyret med øjeblikkelig varsel

Et økonomisk underskud i det kommunalt ejede Slagelse Erhvervscenter har betydet, at bestyrelsen måtte fyre direktøren Jens Birk. Det skriver Sjællandske. Slagelse Kommune er eneaktionær i Slagelse Erhvervscenter, og de poster hvert år i omegnen af 12 millioner kroner i selskabet.

Og Jens Birk har altså været manden bag roret i erhvervscenteret siden 2014, hvor kommunen generelt har haft stor tillid til ham. Men et underskud på 1,1 millioner kroner for 2015 har lavet om på det, og derfor er direktøren fortid med øjeblikkelig virkning.

- Tillid kan ikke gradbøjes, og vi har haft masser af tillid til Jens, fordi han har formået at sætte en masse i gang, som vi får gavn af i fremtiden. Vi skal bare huske, at det er skatteborgernes penge, vi har at gøre med, så der skal være styr på økonomien, og det har der slet ikke været, siger borgmester Stén Knuth (V) til Sjællandske.

KALUNDBORG

2. viceborgmester død

Kommunalbestyrelsesmedlem i Kalundborg Hanne Brøndel (S) er død, 48 år gammel. Hun havde igennem længere tid kæmpet med en kræftsygdom. Det oplyser borgmester Martin Damm (V).

Hanne Brøndel blev valgt ind i den daværende Høng Kommunalbestyrelse for Socialdemokraterne i 2001. Før det havde hun været førstesuppleant ad to omgange. Siden hun blev valgt ind i lokalpolitik første gang, er hun blevet genvalgt hver eneste gang.

I Kalundborg Kommunalbestyrelse har hun været medlem af Socialudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Børn- og Familieudvalget samt Økonomiudvalget. Herudover har Hanne Brøndel haft flere tillidsposter, og ved de to seneste valg var hun Socialdemokraternes spidskandidat.

NÆSTVED

Vinder af Årets Risikostyringspris

Risikostyringschef i Næstved Kommune, Steen Nedergaard Jensen, fik på årsmødet for Danske Risikorådgivere Årets Risikostyringspris 2016. Steen Nedergaard Jensen har været Risikostyrings- og Arbejdsmiljøchef i Næstved Kommu-

70-årige Tove Videbæk indstiller sin politiske karriere ved næstkommende kommunalvalg.

Foto: Henrik Kastenskov/POLFOTO

IKAST-BRANDE

Tove Videbæk stopper ved KV17

Det konservative byrådsmedlem Tove Videbæk genopstiller ikke ved KV17, oplyste hun tidligere på ugen, skriver aoh.dk.

- Jeg vil gerne bruge noget mere tid på mine foredrag og på at være sammen med mine syv børnebørn, inden de bliver store. Det skal være, mens de er små og har brug for det; derfor er det også på tide at stoppe, fortæller hun.

Tove Videbæks politiske karriere begyndte i 1998. Her kom hun i Folketinget for Kristeligt Folkeparti (senere Kristendemokraterne), hvor hun sad i syv år. I 2008 skiftede hun parti til De Konservative, og i 2009 blev hun valgt til byrådet i Ikast-Brand Kommune.

ne i 10 år. - Det er meget velfortjent, at Steen bliver anerkendt for sit gode arbejde. Det viser også, at Næstved Kommune på mange måder har været foregangskommune indenfor risikostyring, risikolelse og forebyggelse, siger Per B. Christensen, direktør i Næstved.

Det er kun tre år siden, at Steen Nedergaard Jensen fik prisen som Årets Sikkerhedschef i Danmark af SikkerhedsBranchen - Den Danske Brancheforening for Sikkerhed og Sikring.

HORSENS

V-borgmesterkandidat dropper politik - for nu

Det er kun knap tre uger siden, at Kristian Dyhr blev genvalgt som Venstres borgmesterkandidat efter et kampvalg med Anne V. Kristensen, men nu forlader han sit politiske virke. Det skriver TV2 Østjylland. Årsagen skal findes i, at han har fået tilbudt et job som country manager for firmaet Multicheck A/S, der blandt andet sælger røntgenudstyr, metaldetektorer og

vægtudstyr og tilbyder service indenfor fødevarerindustrien.

Det betyder, at Kristian Dyhr søger om at udtræde af Horsens Byråd fra 1. august 2016.

- Jeg har fået et meget spændende jobtilbud, hvor jeg skal være med til at bygge noget op i Norge. Timingen er ikke super god, for det er kun 18-19 dage siden, at jeg blev valgt som spidskandidat, men jeg kunne simpelthen ikke sige nej, fortæller Kristian Dyhr, der dog godt kan se sig selv vende tilbage til politik, når eventyret i Norge er slut.

GREVE

Ny teknisk chef fra København

Det overordnede ansvar for de fysiske rammer i Greve Kommune bliver fremover varetaget af Jens Christian Zøfting-Larsen, som 1. maj tiltræder som ny chef i Center for Teknik & Miljø, oplyser kommunen.

Jens Christian Zøfting-Larsen er uddannet forstkandidat og har samlet 16 års erfa-

ring som chef indhentet i både kommuner og private virksomheder. Han har en stor og bred erfaring indenfor teknik- og miljøområdet. Han kommer fra en stilling som chef i Center for Udførelse af Anlæg i Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning.

Han har desuden en fortid som direktør i Helsingør Kommune, hvor han havde den daglige ledelse af teknik- og miljøområdet. Han tiltræder sin nye stilling den 1. maj 2016.

Organisationer

SKOLEELEVER

Ny formand kræver lov mod mobning

Elevorganisationen Danske Skoleelever har valgt Jens Vase som ny formand. Han er 16 år, elev i 9. klasse i Odder Lille Friskole og overtager efter Silke J. Fogelberg.

Den nye formand starter på posten med to klare budskaber: Ny mobbelov skal tvinge skolerne til at gøre en indsats mod mobning, og en bedre uddannelsesvejledning skal ruste eleverne til valg af ungdomsuddannelse.

- Regeringens udspil til en ny gymnasiereform sætter igen fokus på vigtigheden af, at alle elever har mulighed for at få den rette uddannelsesvejledning, siger den nyvalgte elevformand.

Privat

FORSYNING

Vraget direktør forlader midt/nordjysk el-fusion

Den kommende fusion mellem EnergiMidt og Himmerlands Elforsyning HEF koster nu jobbet for EnergiMidts administrerende direktør Mads Miltersen, skriver netmediet Energy Supply.

Fusionen afventer kun konkurrencemyndighedernes godkendelse, men de to selskabers bestyrelser har valgt HEF's administrerende direktør Martin Romvig til at stå i spidsen for det fusionerede selskab med Mads Miltersen som viceadministrerende direktør, men Mads Miltersen har i stedet valgt at fratræde sin stilling med øjeblikkelig virkning. EnergiMidts bestyrelse har modtaget Mads Miltersens opsigelse 'med beklagelse', men også med 'forståelse og respekt for beslutningen'. Koncernsekretariatschef Bent Kristensen er konstitueret i stillingen som administrerende direktør for EnergiMidt frem til den endelige fusion.

NYBORG STRAND®
HOTEL OG KONFERENCECENTER

OVER 80%
AF VORES KUNDER SER VI IGEN

- så du har sikkert været her før.

Hele
Danmarks
modest

Østerøvej 2 5800 Nyborg 65 31 31 31 nyborgstrand.dk

Vore konsulenttydelser

- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Coaching/sparring til politikere, topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere (SKI-certificeret)
- Visions- og strategiseminarer for byråd, udvalg, direktion og ledergrupper
- Lederevaluering og -udvikling
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

Tlf. 7022 0272 • www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Anders Hougaard. Lektor Lyns nedslag

Angsten for den skrankeløse dialog

Der kan opremses mange grunde til, at myndigheder som for eksempel kommunerne ikke skal optræde på Facebook, men mange af disse er ganske overdrevne eller vildledende skrækscenarier. Der er dog én rigtig god grund for kommuner og andre myndigheder til at holde sig væk fra den digitale pøbel: Den tenderer imod skrankeløse tilstande, enhver moderne, demokratisk, offentlig myndigheds antitese.

Når lande ikke har diktatur, har de nemlig "skranken". Vi kender "skrankepaven", men det er blot én manifestation af det mere generelle skrankeprincip. I de fleste demokratier synes skranken at tjene den funktion, som fysisk tvang tjener i diktaturet: Den fastholder styrets autoritet og magtposition. Grundloven sikrer, at det er folket, der bestemmer, men skrankeprincippet sørger for, at man ikke kommer for godt i gang.

Skrankeprincippet er det generelle princip, at myndigheders kontakt med borgere foregår på myndighedens præmisser. Der behøver altså ikke være en fysisk skranke til stede, selv om den da absolut er bekvem for myndigheden at afskærme sig bag. Skranken kan bestå i, at kommunikationen er envejs, at der er begrænsede muligheder for at komme igennem til myndigheden og kun begrænset taletid, når man er kommet igennem, at der er særlige begrænsende regler for henvendelser til myndigheden, at kommunikationen foregår i et teknisk sprog, som er tilpasset myndighedens særlige ekspertise, at myndigheden til enhver tid kan afbryde kontakten, at den kan diktere, hvordan selve kommunikation skal foregå og meget mere.

Skrankedukker

Det er meget populært blandt myndigheder at skilte med, at man er i "dialog med borgerne". Men det er i mindst 99 procent af tilfældene manipulerende sprogbrug og lodret løgn. Der er ikke tale om dialog i nogen central eller gængs betydning af ordet. For den russiske filosof Bakhtin var dialog en kontinuerlig, gensidig proces, hvor begge parter forandres af hinanden. Men skrankeprincippet er netop et magt- og strukturkonserverende princip, der manifesterer myndighedens uforanderlighed i kontakt med omverdenen. Det er et venligt smilende, men komplet ignorerende princip. Myndighederne specialtræner sågar ofte deres medarbejdere i manipulerende skrankekommunikation. På dyre kurser lærer de at smile forstående til borgeren, at tale "fra hjertet" og at anerkende årsagen til borgerens henvendelse. Men det skaber kun buldrende tomme skrankedukker. Det, at man overhovedet skal lære at virke imødekommende og forstående, fortæller med al tydelighed, at det demokratiske, tjenende princip slet ikke er indbygget i myndighedsstrukturen. Det betje-

Bør kommunen være en form for selvkørende institution eller forretning - eller et åbent, demokratisk betjeningsorgan og en fællesbetegnelse for alle borgere? spørger Lektor Lyn retorisk mellem linjerne.

Foto: Peer Pedersen / Polfoto

nende smil kommer ikke fra en indbygget demokratisk grundforståelse. Det er ikke mere end en programmeret del af skrankestrukturen og dermed en del af hele det magtbevarende kompleks, en slags kommunikativ afvæbning eller bedøvelse. Det er ikke dialog; det er djøffolog: ansigtsvenlig, manipulerende, ignorerende, envejsdomineret og begrænsende kommunikation. Det er magtudøvelse forklædt som demokrati. Og det er uskyldigt udseende hverdagsmanipulation, der giver baghjul til alle store diktaturers tunge propagandaapparater

En demokratisk dialog foregår ikke på den ene parts hjemmebane og på den ene parts kraftigt indskrænkende, beskyttende, censurerende og dominerende præmisser. En demokratisk dialog foregår fra to strukturelt ligeværdige banehalvdele med respekt for, at banehalvdelene naturligvis er forskellige og har forskellige baggrunde og funktioner, og at der gælder visse love og regler. Der findes bare stort set ingen (hvis nogen?) sammenhænge, hvor en sådan dialog udfolder sig mellem eksempelvis kommune og borger. Jo, der er jo lige medier som Facebook, som - om ikke andet - kommer besnærende tæt på. Men Facebook og lignende medier afskrækker (meget afslørende) mange politikere, embedsfolk og kommunikationsfolk netop på grund af deres tru-

ende skrankeløshed. Der er ikke nok kontrol. Folk skriver alt muligt, de hidser sig op og bander og så videre.

Pikbillede på Koldings væg

Kommunikationsrådgivningsbureauet Digital Identity giver således på deres hjemmeside 10 grunde til, at kommuner "bør tøve overfor Facebook". Udover bemærkninger om, at Facebook er et kommercielt medie, der samler og sælger data om brugeren, og nogle tvivlsomme eller irrelevante forudsigelser om Facebooks fremtid er det især netop skrankeløsheden, der advares imod. Det hedder blandt andet, at "Facebook ... har sine egne regler, som ikke nødvendigvis er demokratiske. For eksempel krænktes vores ytringsfrihed, da FB censurerer fotos og lukker konti, hvis de ikke passer i Facebooks amerikanske værdisæt". Det er en komisk betragtning. Som fast Facebook-bruger siden 2007 har undertegnede ikke en eneste gang oplevet at blive censureret og kender heller ingen, der er blevet det, og det skyldes ikke poleret sprogbrug, kan det bemærkes. Til gengæld har undertegnede et betragteligt antal gange i samme tidsrum oplevet at blive afbrudt, afvist, ignoreret og så videre af en offentlig myndighed. Men det er da muligt, at nogle vil føle, at deres ytringsfrihed krænktes med censur, hvis de for eksempel forsøger at poste et "pikbillede" til borgmesteren på Kolding Kommunes væg. Og ellers må man konstatere, at Facebook skal se at få strammet op på regelhåndhævingen, hvis de skal nå de danske myndigheder til sokkeholderne.

Et andet sted i de ti grunde til at tøve overfor Facebook hedder det, at borgere afslører følsomme ting om sig selv på kommunernes vægge, for eksempel at de er "storrygere, storforbrugere af sociale ydelser etc", "data, som kommunen lader folk dele på et socialt netværk, der videresælger data". Og her må man

sige, at det er komisk, at man først bemærker en mulig begrænsning af ytringsfriheden for derefter at bekymre sig om, hvad folk kan finde på at sige i en henvendelse til kommunen. En bærende pointe i et folkestyre med ytringsfrihed er vel, at man indenfor lovens rammer må sige præcis, hvad man finder passende, også selvom man ved kommunen ikke bryder sig om, at samfundets belastede sider bliver udstillet på deres væg.

Ægte pøbelstyre

Man undres i det hele taget såre over Digital Identitys tøvepunkter, lige indtil man når til punkt ni - så falder brikkerne på plads: "Man skal altid spørge sig selv, hvad man får ud af at være på Facebook". Da det ikke er den almindelige borger, som de ti tøvepunkter rettes imod, så ser man, at det, som tøvepunkterne angår, er kommunen som en form for selvkørende institution eller forretning og ikke kommunen som åbent, demokratisk betjeningsorgan og en fællesbetegnelse for alle borgere. Det handler om, hvad man indenfor væggene ser af plusser og minusser ved Facebook. Og når man ser, hvordan kommuner og offentlige myndigheder i det hele taget praktiserer "dialog med borgerne", så ser man, at problemet med Facebook ikke ligger i, at det er et kommercielt foretagende, der sælger følsomme data og censurerer efter amerikansk målestok; det ligger i myndighedernes skræk for den skrankeløse, demokratiske kontakt. Og det er det, man i stedet for bør bekymre sig om. Lige så meget som de moderne sociale medier kan være en katalysator for uhøvisk adfærd, viser angsten for dem i lige så høj grad, hvor langt det moderne skrankesamfund befinder sig fra et egentligt ægte pøbelstyre. Og det viser, i hvor høj grad vi har afundat os med djøffologen, som også har fundet vej langt ind i kommunikationsbranchen.

"Det er ikke dialog; det er djøffolog: ansigtsvenlig, manipulerende, ignorerende, envejsdomineret og begrænsende kommunikation. Det er magtudøvelse forklædt som demokrati. Og det er uskyldigt udseende hverdagsmanipulation, der giver baghjul til alle store diktaturers tunge propagandaapparater."